

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 68:

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven.

(Fremsat 8/11 85).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Torben Lund (S):

I det seneste års tid har vi måttet konstatere, at tilgangen af asylsøgere til Danmark har været stærkt stigende, ligesom vi har set det i de andre vesteuropæiske lande. Inden for de seneste måneder har tilgangen til Danmark været ekstraordinært høj.

Vi må også konstatere, at den udvidelse af flygtningenævnets kapacitet, som vi alle var med til at gennemføre i foråret, ikke har været tilstrækkelig til at klare den stadig større tilgang af asylsøgere. Der er sket en fortsat ophobning af asylsager med en stadig længere ventetid til følge. Vi er nu oppe på en sagsbehandlingstid på gennemsnitlig 9 måneder, og ca. 500 sager venter på at blive behandlet i nævnet.

I denne situation kunne vi selvfølgelig godt vælge bare at lade stå til, at lade sagsbehandlingen bryde sammen, lade asylsøgerne vente og vente, men vi føler faktisk en forpligtelse til at medvirke til, at det ikke sker. Alt andet ville efter vores opfattelse være uansvarligt, ikke mindst over for asylsøgerne og flygtningene selv.

Jeg skal ikke gå i detaljer med justitsministerens forslag, blot fremhæve nogle enkelte punkter i de tre dele, forslaget er delt op i.

Det er sådan, at i de sager, der må anses for åbenbart grundløse, får direktoratet en mulighed for endeligt at afslå ansøgningen. Her lægger vi afgørende vægt på, at der skal føres en alternativ samtale med en repræsentant for Dansk Flygtningehjælp og med anvendelse af en ny tolk for at forebygge misforståelser.

Jeg vil godt rette en tak til Dansk Flygtningehjælp, fordi den vil være med til at gennemføre denne hurtige procedure på en forsvarlig måde. Så skal vi til gengæld nok sikre flygtningehjælpen, at den får ressourcerne til det.

Det andet punkt er, at en del sager, der ikke er af principiel karakter, kan behandles i det lille nævn. Og her lægger vi stor vægt på, at det er det store nævn, der inden for lovens rammer fastlægger, hvilke sager der kan henvises til behandling i det lille nævn, og at det bliver sager inden for nogle afgrænsede grupper, hvor der på forhånd er fastlagt en praksis i det store nævn enten i positiv eller i negativ retning.

Endelig er der det med den skriftlige behandling i det lille nævn. Det kan vi også tilslutte os. Her har det igen for os været en afgørende forudsætning, at der er enighed i det lille nævn om skriftlig behandling, enighed om, at grundlaget for asylansøgningen ligger fuldt afklaret i det skriftlige materiale, og at den skriftlige sagsbehandlingsform vil være fuldt betryggende i det konkrete tilfælde.

Jeg vil godt understrege, at med de ændringer, der nu lægges op til, sker der ikke nogen forandring af flygtningebegrebet. Både konventionsflygtninge og de facto-flygtninge vil stadig væk blive godkendt som flygtninge her i landet. Førsteasylslandsreglen, som også er en gunstig regel set i international sammenhæng, vil blive opretholdt. Og selvfølgelig opretholder vi også den praksis, at ansøgerne har ret til at opholde sig her i landet, mens deres sag bliver behandlet. Der er altså ikke tale om nogen afvisning ved grænsen, som mange har udtrykt det i medierne. Der er tale om en behandling af sagerne, som gerne skulle foregå hurtigere, end det sker i dag.

Jeg vil også godt sige, at vi er åbne over for, som det har været rejst fra forskellig side, at se på den gældende administration af flygtningebestemmelserne, den måde, man administrerer det på i direktoratet. Hvis det er muligt her at finde nogle opstramninger af sagsbehandlingsformen, er vi meget åbne over for at diskutere det, så det yderligere kan bidrage til at få sagsbehandlingstiden nedbragt.

Må jeg slutte med at sige, at efter vores mening vil Danmark fortsat ligge i spidsen, hvad angår asylsøgers retsstilling og retssikkerhed, også efter disse procedureændringer – jeg skulle måske snarere sige: netop på grund af disse procedureændringer har vi mulighed for stadig væk at ligge i spidsen med vores behandling af asylsøgerne.

[Torben Lund]

Jeg håber, at det må lykkes at vedtage disse ændringer med et meget bredt flertal her i folketinget.

Hagen Hagensen (KF):

I fremsættelsen skriver justitsministeren, at lovforslaget fremkommer efter drøftelser mellem repræsentanter for socialdemokratiet og ham. Det finder jeg tilfredsstillende, når det har ført til det resultat, vi i dag skal drøfte her i tinget. Det er et resultat, der giver en rimelig og særdeles tiltrængt forbedring af sagsbehandlingsreglerne for asylsøgende.

Der er grund til at understrege, at forslaget ikke ændrer udlændingelovens flygtningebegreb. Det drejer sig alene om en lettere sagsbehandling og om at få sagspresset på flygtningenævnet, der er blevet utåleligt for alle, også for dem, der søger asyl, mindsket. Den stærkt stigende flygtningestrøm, vi har oplevet især i de senere måneder, gør det ganske givet nødvendigt, at der sker ændringer i sagsbehandlingen. Sagsbehandlingen vil fortsat give den asylsøgende retsgarantier, hvad den selvsagt også skal.

Et af leddene i forslaget er, at direktoratet for udlændinge skal kunne bestemme, at sager, der må anses for at være åbenbart grundløse eller, hvad jeg efterhånden foretrækker, med et udtryk, professor Gammeltoft-Hansen i en afhandling har brugt, åbenbart udsigtsløse – ikke skal kunne indbringes for nævnet. Her er retsgarantien, at Dansk Flygtningehjælp, for at der ikke skal være risiko for fejl og misforståelser, som hr. Torben Lund også nævnte det, skal have sagen forelagt, og det skal ske samtidig med, at der gives udtalelse om sagen, således at man har den at bygge på. Det forudsættes – det synes jeg skal understreges – at hvis flygtningenævnet når til, at man ikke skal gøre brug af denne afgørelse umiddelbart ved direktoratet, så vil det, som det siges i bemærkningerne, også blive fulgt.

Det afgørende er, at de udsigtsløse sager ikke kommer til at sinke nævnets behandling af andre sager, og vi har hørt om den pukkel, der er.

Jeg har fortrøstning til, at direktoratet for udlændinge og Dansk Flygtningehjælp finder en afbalanceret holdning i disse sager, således at vi derved opnår den gevinst i sagsbehandlingen til alles gavn, der er behov for.

Der må ikke vækkes falske forhåbninger hos dem, der søger asyl her, ved det forhold, at de opholder sig her i landet et stykke tid, mens deres sag er til afgørelse. Jo længere tid der går, jo værre også for dem selv.

Det har været sagt, at man ville lave standretter, og at det var politiet, der skulle kunne afvise ved grænsen. Jeg synes, det er urimeligt, at det har været sagt, og det forslag, der nu er til drøftelse, viser klart, at der ikke er tale om sligt. Der er stadig tale om – og det skal der være – retsgarantier i sagsbehandlingen.

For øvrigt vil man – her skal jeg henholde mig til, hvad allerede er sagt af hr. Torben Lund – behandle sager i et tremandsnævn, og visse sager vil kunne behandles skriftligt, hvis der er enighed derom. Men der er altid mulighed for, at det kan indbringes for det syvmandsnævn, der er udgangspunktet, og hvor der altid vil være mundtlig behandling, hvis tremandsnævnet finder, at det er den rette måde at gøre det på. Jeg kan i den forbindelse som nævnt ganske henholde mig til den gennemgang, hr. Torben Lund foretog af disse forhold. Og så gentager jeg, hvad det er væsentligt for os at understrege, at retsgarantierne faktisk er til stede fortsat og skal være det.

Det er jo sådan, at Østlandene ikke tager imod flygtninge. De vestlige lande har haft et voldsomt pres, og Danmark er nået til det punkt, hvor det kan knibe særdeles meget at modtage flygtninge, som vi så skal give opholdstilladelse. Forslaget betyder, at vi søger at få klaret tingene af, således at vi senere i et nordisk samarbejde, i et europæisk samarbejde og for den sags skyld også i et samarbejde i FN kan få fladet flygtningeproblemet ud, så flere deltager i løsningen deraf.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Det er min hensigt at lade de sidste tre sager på dagsordenen udgå af dette møde og indkalde til et nyt møde 10 minutter efter afslutningen af behandlingen af den sag, vi er i færd med at behandle, og med følgende dagsorden:

1) Eventuelt: Tredje behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov for Grønland om forlængelse og fornyelse af kollektive overenskomster

[Første næstformand]

og aftaler m.v. og om ændring af dyrtidsregulering.

2) *Første behandling af lovforslag nr. L 59:*

Forslag til lov om saltvandsfiskeri.

3) *Første behandling af lovforslag nr. L 58:*

Forslag til lov om ændring af lov om regulering af fiskeriet.

4) *Første behandling af beslutningsforslag nr. B 25:*

Forslag til folketingsbeslutning om fiske-
tegn.

Af Lone Dybkjær (RV) m.fl.

Efter denne meddelelse fortsætter vi behandlingen af det forslag, vi er i gang med.

Bjørn Elmquist (V):

Da vi forleden behandlede en forespørgsel til justitsministeren om flygtningestrømmen, som det hed, til Danmark, gjorde jeg på mit partis vegne rede for vores principielle holdning. Det skal jeg her henholde mig til. Jeg skal ikke komme yderligere ind på det i forbindelse med spørgsmålet om at modtage flygtninge i Danmark.

Ved den lejlighed fastslog jeg, at mulighederne i Danmark for at hjælpe dem, der virkelig er i nød, i ganske væsentlig grad afhænger af, hvordan vore modtagerregler og procedureregler er. Som den allersidste udvikling har tegnet sig, er det blevet klart for de fleste her i folketingsalen, tror jeg, at vi er nødt til at ændre nogle af disse regler, men jeg vil som de tidligere ordførere understrege, at vi ikke hermed begiver os ind i en ændring af flygtningebegrebet; det står fast.

Jeg vil gerne hilse velkommen også på mit partis vegne, at det er lykkedes at forhandle sig frem til et forlig mellem regeringen og regeringspartierne på den ene side og socialdemokratiet på den anden side. Vi beklager, at der indtil nu i hvert fald ikke har kunnet stå flere partier bag dette forslag. Vi var jo ganske mange, der stod bag udlændingeloven i 1983, og lige så mange, der stod bag revisionen i foråret i forrige folketingsår. Jeg skal dog udtrykke håbet om, at vi i dag og under udvalgsbehandlingen vil kunne få overbevist dem, der måske ikke helt har indset det gode

og det nødvendige i vores forslag om ændring af udlændingeloven.

Detaljerne er allerede gennemgået, dem skal jeg ikke gentage, de er ganske udførligt beskrevet og må vel også være forstået efterhånden. Der var ganske mange misforståelser, synes jeg, på et tidspunkt, men nu må de da være klaret af.

Det er holdningen i mit parti, at de ændringer, vi forelægger i dag, indeholder de væsentlige og nødvendige garantier mod, at der bliver truffet forkerte afgørelser. At det sker i praksis, kan vi jo se selv under det system, som kritikerne af vore ændringer forsvare. Det kan ikke helt udelukkes, men jeg tror ikke, at risikoen for disse ulykkelige forkerte afgørelser bliver større ved de ændringer, vi behandler i dag, og det udtryk, som har været anvendt forskellige steder, hvor man har talt om, at vi nu indførte en standard, må jeg afvise. Jeg synes, det har været værdiløst, og jeg synes ikke, det har været nogen fair måde at beskrive de nye regler på.

Jeg vil også fastslå, at ved en konkret sammenligning står de regler, som vi har i Danmark og vil få i Danmark, når disse ændringer er gennemført, klart mål med reglerne i andre nordiske og vesteuropæiske lande. Jeg vil hævde, at vort system stadig væk vil være fuldt forsvarligt, og at det i hvert fald ikke yder dårligere garantier end nogen af dem, der findes andre steder. Jeg vil endda mene, at vi stadig væk står os bedre på dette område, og at de andre lande har en del at indhente.

Dette med forskellen mellem os og de andre lande er ganske afgørende, og jeg har haft adskillige kontakter med udenlandske parlamentarikere fra vore nabolande både her i det nordiske og i det europæiske og hos dem alle følt, at de måske var lidt imponerede over de flotte regler, vi havde i Danmark, men i og for sig også lidt skeptiske og lidt forskrækkede og har talt om, at det nok ville blive svært at finde frem til en større ensartethed, så længe vi lå på et så ambitiøst plan, som vi gjorde. Den internationalisering, der er behov for i Nordisk Råd, i Europarådet og i FN, og som er på vej, vil nu blive lettere, når og hvis vi får gennemført dette lovforslag.

Jeg synes, at vi kan fastslå, at der i FN-sammenhæng måske nok også trænger til at blive rettet op på nogle begreber. Vi taler om

[Bjørn Elmquist]

konventionsflygtninge, men det er jo ikke dem, der udgør det store antal af flygtningene i dag, her i Europa i hvert fald. Jeg håber derfor, at denne internationalisering af spørgsmålet kan føre situationen à jour, hvad disse forskellige regler angår, og jeg kan anbefale på mit partis vegne, at vi behandler dette lovforslag med største hast og velvilje.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Da nu flere ordførere, sidst hr. Bjørn Elmquist fra venstre, har brugt udtrykket »flygtningestrømmen«, synes jeg, det ville være på sin plads at gøre opmærksom på, hvad det er, man kalder flygtningestrøm.

Indtil den 10. november var der indrejst 7.122 asylansøgere her i landet. Det er det, man kalder flygtningestrøm. I ét kvartal, det sidst afsluttede kvartal, indrejste til Vesttyskland 20.000. Så vidt jeg forstår af justitsministerens oplysninger, vil der, hvis den tendens for de sidste måneder holder, stadig væk i Sverige være indrejst pr. indbygger cirka lige så mange som pr. indbygger i Danmark.

Der er vel også grund til, når vi står over for 7.122 asylansøgere, at gøre opmærksom på, hvordan dansk flygtningepolitik er i samme periode. Indtil 10. november er der siden 1. januar 1985 afvist 2.517 personer, og i samme periode er 982 udrejst, og det er ikke altid de samme som dem, der er blevet afvist. Der er også folk, der rejser frivilligt.

Det er kendsgerningen, og det synes jeg man skal holde sig til.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Hr. Bjørn Elmquist beklager, at der ikke er flere, der står bag det lovforslag, der er fremsat nu. Jeg vil godt på SFs vegne sige, at det har vi jo ikke haft nogen levende chance for, fordi de forhandlinger jo er foregået et sted, hvor vi ikke på noget tidspunkt har været inviteret. Jeg ved ikke, hvordan man skal komme til at stå bag et lovforslag, hvis tilblivelse man ikke ved noget som helst om.

Når hr. Bjørn Elmquist siger, at de nye regler, som man nu lægger frem, i nogen grad er blevet misforstået, må det vel skyldes, at nogle af dem, der har været med til at lave de nye regler, har givet nogle udtalelser

til pressen. Hvor i alverden skulle de misforståelser ellers være kommet fra? Jeg ved ikke, hvordan man er nået frem til de nye regler, men jeg kan forestille mig, at der er foregået nogle forhandlinger, og det må vel være i løbet af de forhandlinger, at der er sivet nogle misforståelser ud til pressen.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg vil til hr. Bernhard Baunsgaard sige, at jeg brugte ordet »flygtningestrømmen« én gang, og det var i en kort omtale – som en slags overskrift – af den forespørgsel, som fremskridtspartiet havde stillet til justitsministeren forleden dag, og deri indgik ordet. Jeg skal ikke bestride de tal, som hr. Bernhard Baunsgaard fremlagde her. Jeg vil i den sammenhæng også blot erindre om de tal, som justitsministeren har været inde på i spørgsmålet om asylansøgere, der søgte til Danmark i 3. kvartal i år, hvor vi jo pr. 100.000 indbyggere var oppe på 64, og hvor de, der lå på andenpladsen, Vesttyskland og Sverige, kun havde 39 og 38 pr. 100.000 indbyggere, og hvor Norge havde 4 asylansøgere pr. 100.000 indbyggere. Men »flygtningestrømmen« var ikke mit eget ord.

Jeg kan ikke tilbageholde en bemærkning til hr. Bernhard Baunsgaard om, at når der nu i andre lande – og de tal skal jeg ikke bestride – er ganske mange flygtninge og indtil for nylig i hvert fald har været ganske mange flere end i Danmark, så kan det måske undre noget, at man samtidig kritiserer, at vi i Danmark får nogle regler, der svarer mere til dem, man har netop i de lande, der har modtaget disse mange flygtninge. Så er der åbenbart ikke noget i vejen med de regler, som man har de andre steder, for de har alligevel fået så mange flygtninge ind.

Til fru Ebba Strange. Jeg sagde med vilje ikke noget om, at der var partier, der havde fremsat forkerte påstande om, hvad forliget skulle indeholde. Jeg talte om, at der havde været nogle misforståelser, og jeg tror i og for sig, at de fleste af disse misforståelser, formentlig dem alle sammen, kan tilskrives det faktum, at forhandlingerne foregik under stor bevågenhed fra pressen, men at de, der deltog i forhandlingerne, nødigt ville ud med oplysningerne i utide. Derfor var der en masse gætteværk, og små antydninger blev så

[Bjørn Elmquist]

måske udlagt på forkert vis. Det er i hvert fald min opfattelse af situationen.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har to bemærkninger. Den første drejer sig om dette med, hvem der står bag forslaget. Det er regeringen, der har valgt sin samarbejdspartner. Til trods for at der var sluttet forlig mellem regeringspartierne, socialdemokratiet, SF, de radikale og VS om netop det, man ændrer i dag, har regeringen valgt at forhandle med socialdemokratiet alene. Jeg gik ud fra, at det måtte være en ubehændighed fra regeringens side, og bad om en samtale. Vi blev ikke inddraget i forhandlingerne, det ønskede man ikke. Jeg synes, at når det nu nævnes, så skal det frem, hvordan det forholder sig. Det er regeringen, der har valgt sin samarbejdspartner på flygtningeområdet, og det må den naturligtvis om.

Med hensyn til de kvartalstal, hr. Bjørn Elmquist nævnte, vil jeg spørge: hvor mange drejer det sig om for Danmarks vedkommende? 2.000–3.000. Hvor mange drejer det sig om for Sveriges vedkommende? 2.000–3.000. Hvor mange drejer det sig om for Vesttysklands vedkommende? 20.000 efter de oplysninger, som hr. Bjørn Elmquist gav heroppe, når de oversættes til hele tal.

Med hensyn til den garanti, der er, er der vel grund til at gøre opmærksom på, at når jeg ikke kritiserer Vesttyskland, så er det, fordi det er en grundlovsbestemmelse i Vesttyskland, at man har ret til at få sin sag behandlet ved domstolene, når man er flygtning.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det skal blive en meget kort bemærkning. Jeg synes egentlig ikke, at dette med antallet i de forskellige lande behøver at være så forfærdelig afgørende. 20.000 i Vesttyskland svarer vel – med Vesttysklands befolkningstal, hvis vi skulle tage det pr. indbygger – stort set til det antal asylansøgere, vi får her til landet.

Men det, der er afgørende for mig, er, at det sagsbehandlingsapparat, vi har, ikke kan klare det antal asylsøgere, som kommer. Vi har set, at ventetiden bliver stadig længere, at

antallet af personer, der venter, bliver stadig større, og det synes vi ikke er forsvarligt. Vi er sågar i den situation, at formandskabet for nævnet har sagt, at det ikke længere mener at kunne behandle sagerne på en forsvarlig måde.

I den situation synes jeg det er afgørende at sige: ja men hvordan kan vi ændre vores procedureregler sådan, at vi kan behandle de ansøgere, der kommer, på en forsvarlig måde? Det har for mig været afgørende og ikke, om der kommer 5.000, 6.000 eller 7.000. Det må være sagsbehandlingstiden og dermed asylsøgernes retsstilling, flygtningenes retsstilling, der er afgørende i sagen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det var egentlig også det, jeg ville ind på, men nu kom hr. Torben Lund mig i forkøbet. Man kan ikke stå heroppe og slynge tal ud og så komme bare med halvdelen af tallene. Der er jo væsentlig flere indbyggere i Vesttyskland, end der er i Danmark. Hvis ikke hr. Bernhard Baunsgaard ved det, så er det nu sagt heroppefra to gange.

Så vil jeg godt sige, at hvis pressen har fået forkerte oplysninger, tror jeg da, at det er, fordi pressen har antaget, da der nu ligesom var en opblødning hos nogle af folketingets partier, at nu blev loven strammet, så det virkelig battede noget. Det kan da godt være, at pressen er blevet vildledt, men det kan også godt være, at pressen bare har tænkt, at nu skulle der ske noget på flygtningeområdet. Det er beklageligt, at der ikke er sket så forfærdelig store ting.

Men der er et andet væsentligt aspekt, når vi modtager flygtninge: der er også det, der hedder familiesammenføring, og det vil totalt udhule det indvandrerstop, som et flertal i folketinget har vedtaget. Det er jo sådan, at udlændinge kan få mindreårige børn, ægtefæller og forældre herop, så vi skal gange det tal, vi har, med adskillige for at få et reelt udlændingetal i Danmark.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Vi nærmer os afslutningen af de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det var i anledning af hr. Torben Lunds bemærkning om, at det, der havde været afgørende for hans parti, var, at apparatet ikke mere kunne klare situationen. Må jeg spørge hr. Torben Lund meget direkte: har man undersøgt, om de sager, man sender til flygtninge-nævnet, er så godt forberedt som overhovedet muligt? Er det overhovedet indgået i overvejelserne i socialdemokratiet? Ellers vil jeg bede hr. Torben Lund læse, hvad Gammeltoft-Hansen har skrevet om det. Han siger, at der kunne blive tale om en endog meget betydelig tidsbesparelse for flygtninge-nævnet, hvis f.eks. direktoratet havde forbedret de sager, der blev forelagt flygtninge-nævnet, mere grundigt.

Det er jo godt, at vi ikke anvender samme fremgangsmåde, fordi der er ventetid ved domstolene; tænk, hvis vi dér beskar rets-garantien, fordi det varede for længe, inden sagerne kunne behandles! Ventetiden er jo ofte over 9 måneder ved domstole.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Torben Lund har ordet for endnu en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg er næsten nødt til at svare på det direkte stillede spørgsmål.

Jeg vil gerne sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at jeg faktisk i mit første indlæg udtrykkeligt nævnte, at vi også er optaget af at se på, om administrationen i direktoratet er hensigtsmæssig, men ingen kan da forestille sig, at det skulle være tilstrækkeligt at kigge på den administration. Det er der ingen der i hvert fald endnu har turdet hævde. Vi er indstillet på, at en del af det arbejde, vi skal lave i retsudvalget, er at se på den gældende administration. Vi mener, der er behov for at lave nogle lettelser i procedurereglerne, også de lettelser, som kræver en lovændring.

Så vil jeg i øvrigt vedrørende domstolene sige, at der jo også har været foretaget adskillige skridt her i folketinget for at lette på ventetiden i forbindelse med domstolene. Der har også været foretaget adskillige skridt for at lette på ventetiden i forbindelse med afsoning af domme, der er afsagt. Så når man holder sig til virkelighedens verden, når

man som regel også til et resultat, der kan klare de aktuelle problemer.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Bernhard Baunsgaard har ordet for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Ja vist, og hvad er så forskellen i forhold til det, vi har gjort ved domstolene? Der har vi bevaret retsgarantierne. Her har socialdemokratiet ofret retsgarantien uden først at prøve, om vi ikke kunne gennemføre administrative bestemmelser, der bevarer rets-garantien og alligevel nedsætter selve behandlingstiden.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Hr. Torben Lund har ordet for sin sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg skal blot sige til hr. Bernhard Baunsgaard, at hvis vi lader stå til i denne situation, så bliver retssikkerheden og retsgarantierne for asylansøgere og flygtninge langt ringere end ved de justeringer, vi laver i flygtningebestemmelserne med det lovforslag, justitsministeren har fremsat.

Ebba Strange (SF):

Eftersom det nu er hr. Torben Lund, der har måttet forsvare det foreliggende lovforslag i indtil flere korte bemærkninger, og ikke repræsentanter for regeringspartierne, så er det vel udtryk for, at det forlig, der er indgået mellem regeringen og socialdemokratiet, står fast. Jeg havde ellers håbet, at vi under udvalgsarbejdet måske kunne have påvirket socialdemokratiet til at komme på bedre tanker.

I SF afviser vi forslaget, og det gør vi bestemt og uden tøven. Det er ikke mere end et halvt år siden, vi sidst ændrede udlændingeloven. Dengang holdt det hårdt at nå til enighed mellem regeringen og oppositionen, men det lykkedes. Det ryster os i SF, at socialdemokratiet har stillet sig til rådighed for de ønsker om yderligere svækkelse af asylansøgenes retsstilling, som regeringen faktisk

[Ebba Strange]

også ønskede for et halvt år siden, men som det dengang lykkedes et flertal at forhindre.

Efter vores opfattelse er det en sjakren med retssikkerheden. Retssikkerheden behandles som en harmonika. Man trækker den ud, når der er få asylansøgere, og man snævrer den ind, når der er mange. Det fremgår tydeligt af ministerens bemærkninger til lovforslaget på side 6.

I det hele taget synes jeg, at bemærkningerne til lovforslaget er en historie for sig. Forslaget handler om åbenbart grundløse asylansøgninger, men der står ikke noget som helst i bemærkningerne om, hvor mange og hvilken slags sager der har været behandlet som åbenbart grundløse, dels ifølge den oprindelige lov, dels siden ændringerne fra juni i år. Justitsministeren nævner et eksempel på en svensker, der søger asyl i Danmark. Det kan vel næppe være den slags sager, der volder de store kvaler. Og disse krumspring kan undre, når det jo allerede fremgår af den oprindelige lovs § 53, stk. 3, at klage over direktoratets afgørelser kan afvises af flygtningenævnet, såfremt den er åbenbart grundløs. Og af § 56, stk. 3, fremgår det, at afgørelser i sager af særlig hastende karakter kan træffes af formanden og Dansk Flygtningehjælps repræsentant i nævnet. Hvor ofte har disse bestemmelser overhovedet været anvendt? Det fremgår der heller ikke noget om af bemærkningerne.

Det nævnes også i bemærkningerne, at asylansøgere ikke sjældent fremkommer med ændrede forklaringer i nævnet i forhold til de forklaringer, de er kommet med ved den første afhøring. Jeg tror, det efterhånden er kendt i den danske offentlighed, at asylansøgere som regel er usikre og bange mennesker, og at de især er det, lige når de kommer til landet og afhøres af politiet, og først på et senere tidspunkt, måske ved hjælp af en repræsentant for flygtningehjælpen eller en advokat, bliver de i stand til at føle sig trygge og fremkomme med mere følsomme oplysninger.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at der skal etableres et særligt center til registrering og modtagelse. Mig bekendt har vi allerede et modtagecenter ude i Kongelunden, som oven i købet er blevet udbygget og udvidet i de seneste måneder. Hvad er begrundelsen for det nye center, og hvorved skal det adskille sig fra det center, vi i forve-

jen har i Kongelunden? Hvis ikke jeg kan få svar på det i dag, må vi jo bore lidt i det i udvalget.

Jeg er ked af at måtte konkludere, at lovforslaget med bemærkninger mest af alt virker som et forsøg på at begrænse antallet af flygtninge i Danmark. Det ville have været mere fair, om man havde sagt det åbent, hvis det var det, man ville.

Den socialdemokratiske medvirken virker på mig, som om man i socialdemokratiet har fået kolde fødder og ikke tør andet end bøje sig for den opinion imod flygtninge, der er skabt bl.a. af politikere fra regeringspartierne. Det er beklageligt. Efter vores mening havde det tjent den danske befolkning, flygtningene i verden og socialdemokratiet bedre, hvis dette ikke var sket.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er en helt ny omsorg, fru Ebba Strange giver udtryk for, omsorgen for socialdemokratiets ve og vel. Den kunne vi godt have haft behov for i andre sammenhænge.

Jeg vil godt sige til fru Ebba Strange, at lovforslaget ikke er udtryk for, at vi har fået kolde fødder, men vi prøver faktisk i socialdemokratiet at forholde os til virkeligheden. Fru Ebba Strange har nu stået her og kritiseret og kritiseret og kritiseret, og fru Ebba Strange har foruddiskonteret, at vi ikke vil lytte til bedre forslag. Men, fru Ebba Strange, prøv at komme med et bedre forslag, som kan klare problemerne, ikke bare luft, men et bedre forslag, som virkelig kan nedbringe den sagsbehandlingstid, som vi alle sammen har sagt er utilfredsstillende! Kunne der ikke bare komme antydningen af et forslag?

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg vil starte med at sige, at socialdemokratiets ve og vel da altid ligger mig meget stærkt på sinde, så det synes jeg ikke er noget nyt fra min side, og det vil det nok fortsat gøre i mange år fremover.

Nej, jeg har ikke noget konkret forslag. Jeg har stillet en række spørgsmål, og jeg skal nok uddybe dem oppe i udvalget. I hvilket omfang har man brugt de ændringer, vi lavede i foråret? Det har vi ikke fået noget at

[Ebba Strange]

vide om. Hvor meget har de oprindelige bestemmelser i det lovforslag, som vi alle sammen støttede, den gamle udlændingelov – jeg har citeret dem herfra, § 53 og § 56 – været anvendt? Hvordan er det med forberedelsen af sagerne i direktoratet? Det spurgte hr. Bernhard Baunsgaard om. Der må vel efterhånden snart have udviklet sig en praksis fra nævnets side, der kan virke ind på direktoratets behandlinger, sådan at direktoratet kan få erfaring for, hvad det er for sager, der bliver omgjort i nævnet, og hvad det er for sager, der ikke bliver omgjort i nævnet. Sådan nogle ting vil jeg spørge videre om i udvalget, og det synes jeg vi skulle have haft en hel masse oplysninger om, inden man nu for til at lave et forslag til ændring af loven.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne sige om den sidste diskussion, der har været mellem SF og socialdemokratiet, at jeg har bedt om, at vi får omdelt Gammeltoft-Hansens, jeg kalder det afhandling om hele situationen til retsudvalget. Jeg tror, det er godt og vel en uge siden, jeg bad om, at den måtte komme, fordi jeg syntes, det havde været rimeligt, at vi havde haft den til behandlingen i dag. Gammeltoft-Hansen peger ud over dette med indgrebet i retstilstanden på en række foranstaltninger; der vil gavne situationen. Han nævner, at i nogle tilfælde får man i det, man kalder »åbenbart grundløse« ansøgninger, en så dårligt behandlet sag, at det først er i selve flygtningesnævnet, den opklares, og det tager tre gange så lang tid, som når sagen er ordentligt forberedt.

Der er en række forslag fra hr. Gammeltoft-Hansen. Jeg beklager, at det ikke er lykkedes at få hans afhandling frem, så vi kunne have fået en bedre diskussion i dag, men den må så finde sted ved andenbehandlingen.

Jeg må sige, at jeg er lidt rystet over de oplysninger, man af og til kan få fra justitsministeriet. For alle, håber jeg da, i dette land er Nordsjælland et ganske bestemt, afgrænset område. Det er den halvø, der er begrænset mod øst af Øresund og mod vest af fjordene. Sådan lærer vi det i folkeskolen. Jeg nægter at tro, at undervisningen ikke stadig væk skulle være så god, at den forklarer det. Jeg har bedt om at få at vide, hvor man-

ge flygtninge der er i dette nordsjællandske område – begrebet bruges også i adskillige andre sammenhænge, f.eks. Nordsjællands Elektricitetsaktieselskab osv. – men så begynder man at fortælle mig, hvor mange der er i Kalundborg. Må jeg bede om at få de nøjagtige tal for det område, der er begrænset sådan, som jeg sagde her: halvøen, der stikker mod nord.

Måtte jeg sige om selve lovforslaget, at man har valgt den lette udvej, man har valgt at gøre indgreb i retstilstanden for disse mennesker. Når den konservative ordfører derefter går over til at sige, at retsgarantien for fremtiden er Dansk Flygtningehjælp, så vil jeg meget direkte spørge justitsministeren, om det er et led i regeringens privatisering, og om man ønsker at fortsætte denne linje, sådan at Krim f.eks. skal udtale sig om, hvorvidt det er rimeligt, at vi har en længere eller en kortere varetægtsfængslingstid. Det ville jo være en smuk fortsættelse af det, vi er inde på her i dag.

Hvad er det så, man griber ind over for? Ja, det er det, man kalder »åbenbart grundløse ansøgninger«. Disse består af to dele. En del, der er grundløs: når man f.eks. af statistikken kan få at vide, at der er en englænder og der er en vesttysker, der søger asyl i Danmark, så vil jeg uden diskussion gå med til, at dette må være »åbenbart grundløse«. Men den anden del af disse »åbenbart grundløse« er jo de virkelige flygtninge, de virkelige asylsøgere; det er også det, Gammeltoft-Hansen påpeger. Det er de mennesker, der i den grad har været forfulgt i deres hjemland, at de, når de stilles over for politiet i Danmark, ikke tør åbne sig. Ville det ikke være rimeligt for denne gruppe, om man gjorde det samme som i Sverige: når sagen skal behandles, udpeges der med det samme en sagfører for disse mennesker. Hr. Gammeltoft-Hansen siger, at det vil koste penge, men i sammenligning med den tid og dermed de udgifter, der spares, vil det være småpenge.

Jeg beundrer naturligvis Dansk Flygtningehjælp for, at den tør dette her, men jeg kan ikke sige andet, end at det set ud fra lovgivningsmagtens synspunkt er forkasteligt, at det er en privat organisation, der skal garantere retssikkerheden for noget menneske. Jeg forstår ikke, at man tør det, for Dansk Flygtningehjælp må dog forstå, at det, det vil bli-

[Bernhard Baunsgaard]

ve oversat til, er, at Dansk Flygtningehjælp har vetoret med hensyn til, om visse mennesker, der ansøger om asyl i Danmark, for fremtiden ingen retsgaranti skal have.

Jeg behøver vel ikke efter dette at sige, at det er umuligt for det radikale venstre at medvirke til dette lovforslag. Vi beklager meget stærkt, at socialdemokratiet med lukkede øjne er gået ind for dette forslag. Jeg håber stadig væk, at man i udvalget vil se på de andre udveje, som hr. Gammeltoft-Hansen har peget på, og jeg begriber ikke hr. Bjørn Elmquists ord om, at retsgarantien stadig væk er bevaret. Den er afskaffet for visse asylansøgere, og det er det, det drejer sig om i dag.

Birgith Mogensen (CD):

Naturligvis skal Danmark fortsat modtage en FN-kvota og spontanflygtninge, som personligt er politisk eller religiøst forfulgt i deres hjemland, derom ingen tvivl. At disse ulykkelige mennesker skal behandles godt, er også selvfølgelig, men denne humanitære indstilling er i fare, fordi vi med 1983-udlændingeloven har virket for inviterende i forhold til andre landes lovgivning på dette alvorlige område. Beviset er, at mens vi i 1983 i alt modtog 332 flygtninge, steg antallet kraftigt i 1984, og de seneste måneder i år har vi modtaget ca. 65 pct. flere end de to næststørste flygtningelande, nemlig Sverige og Vesttyskland. Det samlede antal modtagelser vil i hele 1985 højst sandsynligt passere 10.000 personer for Danmarks vedkommende.

Denne eksplosive udvikling kan ikke fortsætte. Vi må erkende, at vor kapacitet på alle områder heller ikke vil kunne magte, at flygtningetilstrømningen måske endda i fremtiden accelererer, hvis vi da ikke foretager noget effektivt og fornuftigt på hele flygtningeproblematikkens område.

Derfor er CD tilfreds med justitsministerens forslag til lov om ændring af udlændingeloven, og jeg siger tak til socialdemokratiet, fordi dette parti også kan se nødvendigheden af en lovændring. Der er ingen grund til, at jeg begynder at sætte nogle små spørgsmålstegn med hensyn til, hvordan de nye regler vil virke. Det må fremtidig praksis fortælle os noget om.

Forlods har CD tiltro til, at lovændringerne vil virke efter hensigten. Derfor tilslutter CD sig lovforslaget, men undlader ikke at pege på, at småjusteringer måske senere vil vise sig nødvendige, f.eks. hvis Norden, EF og Europarådet ikke kan blive enige om en rimelig og retfærdig fordeling af flygtningene.

Som sagt: CD tilslutter sig lovforslag nr. L 68.

Lenger (VS):

Jeg vil gerne starte med at sige til lykke til fremskridtspartiet og til direktoratet for udlændinge, der henholdsvis politisk og administrativt nu er nået frem til det resultat, som vi har i dag, og har påvirket flygtningepolitikken i den grad, at socialdemokratiet har fået kolde tæer eller måske rettere usikre ben ude i kommunalbestyrelserne.

Fremskridtspartiets rolle er velkendt; den vil jeg springe over. Mere interessant er det at se på, hvordan direktoratet, lige siden det blev til direktorat, med få, men velanbragte og elegante midler har formået at føre sin egen flygtningepolitik – med det resultat, at flygtningenævnet er sat ud af spillet og sagførernes rolle besværliggjort.

Det er elegant af direktoratet, at man laver summariske sagsbehandlinger, så stribevis af sager ankes til flygtningenævnet. Det er elegant at fremsende sager, der er så dårligt oplyst, at behandlingen af den enkelte sag tager umådelig lang tid i flygtningenævnet, fordi asylansøgeren skal forklare hele sin sag. Det sikre resultat er, at flygtningenævnets arbejde bryder sammen, og muligvis er der en sidegevinst, fordi asylansøgeren altid vil tage sig utroværdig ud, når han ændrer sin forklaring, ikke nødvendigvis i forhold til, hvad han oprindeligt har sagt, men i forhold til det, som man har skrevet ned.

Det er genialt i den grad at sidde tidligere afgørelser i flygtningenævnet overhørig og give afslag på de samme sager på det samme grundlag igen og igen – med flere ankesager og en stadig længere ventetid til følge. Det er også genialt at lægge hindringer i vejen for asylansøgernes sagførere, så de skal rykke i månedsvis bare for at få deres klienters sagsakter.

Resultatet er selvfølgelig, at sagføreren ofte ikke har set sin klient før behandlingen i

[Lenger]

flygtningenævnet og da i hvert fald ikke har nået at vinde hans tillid og eventuelt få den virkelige historie frem, som asylansøgeren har vanskeligt ved at fortælle til tilfældige fremmede, fordi historien ofte er en frygtelig historie og handler om tortur og henrettelse. Det sikre resultat er en dårligt forberedt sagfører; det mulige resultat er, at ansøgeren får afslag, og så tager det, ikke at forglemme, lang tid i flygtningenævnet – med det yderligere resultat selvfølgelig, at direktoratet for udlændinge da også vandt nervekrigen og fik formanden for flygtningenævnet til at kaste håndklædet i ringen, som om det var flygtningenævnet, der ikke kunne klare opgaven.

Men det er ikke så sært, når der er lagt alle mulige hindringer ud for flygtningenævnets arbejde. Det skulle bryde sammen før eller siden. Og nu står hr. Torben Lund så her og siger, at dette sammenbrud er det afgørende for ham. Derfor mit »til lykke« til direktoratet for udlændinge med dette lovforslag. Men som antydning kunne de væsentlige problemer altså have været løst, og løst på en bedre måde, uden dette lovforslag, hvis nogen havde taget direktoratet i ørerne.

Man siger, at 10–20 pct. af asylansøgningerne er åbenbart grundløse. Det vil jeg ikke afvise, forstået på den måde, at der måske er 10–20 pct. af asylansøgerne, som klart ikke opfylder betingelserne for at få asyl. Jeg vil heller ikke afvise, at med lovforslaget vil 10–20 pct. blive afvist på et tidligere tidspunkt, men jeg vil bestride, at de 10–20 pct., der afvises, er de samme 10–20 pct., som ikke opfylder betingelserne for at få flygtningestatus. Og de skal endda afvises uden sagfører.

Det er langt mere sandsynligt, at de, der afvises med dette forslag, er dem, der er dårligst til at formulere sig, og dem, som virker mindst sympatiske ved første øjekast. Det er sandsynligvis de svageste af asylansøgerne, man får fat på med dette lovforslag. Derfor er det en standret med al mulig risiko for en skødesløs behandling og med al mulig risiko for fejltagelser. Det er værd at minde om, at det måske er menneskeliv, der tages stilling til.

Indtil nu har vi jo bl.a. oplevet, hvordan asylansøgere, der af direktoratet er karakteriseret som åbenbart grundløse, er endt med at få flygtningestatus, oven i købet K-status. Der er også historien om de to brødre med præcis den samme baggrund, hvoraf den ene

fik flygtningestatus og den anden blev afvist. Alligevel mener man at kunne gøre sagsbehandlingen mindre skødesløs. VS mener nej.

Vi føler det heller ikke betryggende, at Dansk Flygtningehjælp skal ind at sige god for afvisningen. Heller ikke flygtningehjælpen har jo overnaturlige evner. Tværtimod er det for mig at se særdeles problematisk, at Dansk Flygtningehjælp sætter sit gode navn og rygte på spil ved at medvirke i denne behandling af flygtningene. Ikke mindst socialdemokraterne har gjort flygtningehjælps medvirken ved disse standretter til en betingelse for at gennemføre dem. Flygtningehjælpen havde med andre ord haft det i sin magt at hindre lovforslaget, hvis man havde mobiliseret sin rygrad. Det ville have klædt Dansk Flygtningehjælp at have taget flygtningenes parti entydigt i denne sag. I stedet lægges der nu op til, at flygtningehjælpen vil få en rolle at spille i selve staten, og det vil selvfølgelig betyde, at man vil kunne tage et mindre hensyn til flygtningene. Det synes vi er meget, meget beklageligt, og jeg behøver vel næppe at tilføje, at vi stemmer imod lovforslaget.

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg vil gerne begrunde, hvorfor mit parti tilslutter sig det af justitsministeren fremsatte lovforslag. Der vil jeg begynde med at nævne en kendsgerning, som jeg har fra det af professor Gammeltoft-Hansen udarbejdede papir, afhandlingen »Ændringer i Asylproceduren«, som blev efterlyst fra hr. Bernhard Baunsgaards side, men som mig bekendt alle ordførere allerede kender, hvorfor jeg er lidt overrasket over, at man efterlyser det. Det fremgik da også af det, hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at han var fortrolig med det af ham efterlyste papir.

Men hvad siges der i det papir? Jo, at situationen i øjeblikket er den, at den gennemsnitlige behandlingstid for sager, der finder deres endelige afgørelse i flygtningenævnet, udgør ca. 9 måneder. For adskillige er behandlingstiden betydelig længere.

Jeg mener, det er direkte nedslidende for asylansøgere, hvis sagsbehandlingen bliver for langvarig. Jeg mener også, at situationen kan blive den, at der er asylansøgere, som ret beset ikke er flygtninge ved ankomsten til Danmark eller i den første periode af deres ophold her, men hvor selve det lange tidsfor-

[Kofod-Svendsen]

løb bevirker, at de ved en eventuel hjemsendelse må befrygtes at kunne komme i myndighedernes søgelys som personer, der har været ude at søge asyl, og som derfor vil blive straffet eller forfulgt på anden måde. Den lange sagsbehandling gør altså reelt nogle, der ikke er flygtninge ved ankomsten, til flygtninge, og jeg finder ikke, at det er en rigtig procedure, som får de følger. Også for den danske flygtningepolitik og for den folkelige opfattelse af flygtningesagen vil væsentligt kortere behandlingstider rumme ganske afgørende fordele.

Nogle af de tanker, jeg har lagt frem her, kan jeg oplyse, er inspireret af det føromtalt papir af professor Gammeltoft-Hansen. Jeg tror også, det vil gavne flygtningesagens almindelige position i den danske befolkning, hvis vi magter at forkorte behandlingstiden.

Så kommer det afgørende spørgsmål, hvordan vi kan fremme sagsbehandlingen uden at svække flygtningenes retssikkerhed. Ved ændringen af udlændingeloven i forsommeren 1985 blev der åbnet mulighed for beskikkelse af så mange nævnsmedlemmer, som justitsministeren måtte skønne der ville være behov for, og resultatet er, at flygtningesnævnet i dag tæller 43 medlemmer, så man på én gang kan bemande seks afdelinger, men dette er ifølge de implicerede juristers, formændenes eller næstformændenes, og også professor Gammeltoft-Hansens opfattelse kritisabelt, idet man mener, de mange afdelinger under flygtningesnævnet ødelægger retsenheden.

Det er et hovedpunkt i professor Gammeltoft-Hansens argumentation, at der er en åbenbar risiko for, at den ene nævnsafdeling afgør en flygtningeansøgning positivt, mens en anden afgør det tilsvarende spørgsmål negativt, og dermed mener jeg også der er givet begrundelse for det af hr. Lenger nævnte tilfælde med to brødre, hvis sag tilsyneladende var ens, men hvor resultatet blev forskelligt for de to, og da nævnets afgørelser er endelige, er sådanne modsatrettede afgørelser uacceptable, og dertil kommer, at der bruges uforholdsmæssig megen tid på at opretholde den tilstrækkelige koordination og kontakt som den helt nødvendige forudsætning for en rimelig ensartethed i afgørelserne. Jeg tror ikke, vejen frem er blot at udvide nævnet; tværtimod er der kommet mange udtalelser

om, at det faktisk allerede er blevet for stort med de mange underafdelinger, der er.

Ud fra det, jeg har sagt, mener jeg, det er nødvendigt at smiddiggøre og effektivisere flygtningeadministrationen, så vi opnår langt hurtigere sagsbehandling.

Det forlig, som er indgået, og det lovforslag, som er fremsat i konsekvens af dette forlig, svækker ikke grundlæggende principper om retsgarantier. Der bliver ikke tale om som f.eks. i Sverige at afvise flygtninge ved grænsen, men behandlingen af de åbenbart grundløse sager vil så blive hurtigere, men eftersom Dansk Flygtningehjælp er med, er der reelt tale om, at den har en vetoret, ligesom den har en vetoret, hvis sager skal behandles skriftligt i tremandsnævnet.

Sluttelig vil jeg gøre opmærksom på betænkning nr. 968, s. 115 og s. 234 ff., hvor mindretallet, som flygtningeloven fra 1983 ellers bygger på, lægger op til, at der i enkelte tilfælde er mulighed for en direktoratsafgørelse, uden at sagen kommer i nævnet, og det, der bliver lagt frem i dette forslag, mener jeg giver større retssikkerhed end det, mindretallet lagde frem i betænkning nr. 968. Jeg ville gerne uddybe det, men min tid er udløbet, så måske jeg kan gøre det i en senere omgang.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Kristeligt folkepartis ordfører har papiret, og jeg har papiret, men det er ikke alle ordførere, der har det. Jeg har bedt om, at alle medlemmer af retsudvalget får det. Det er ikke sket til i dag, men jeg går ud fra, at det sker så hurtigt, som man kan overkomme det.

Kristeligt folkepartis ordfører sagde som begrundelse for, at han gik ind for dette forslag om indgreb i retssikkerheden, at den lange behandlingstid er direkte nedslidende. De mennesker, der virkelig er blevet tortureret og ikke tør tale ud til politiet, tror jeg vil være tilfredse med selv en lang behandlingstid, hvis bare de bliver reddet. Det er det dilemma, vi står i. Det kan da ikke være undgået kristeligt folkepartis opmærksomhed, at der tidligere var en spærring i direktoratet, og at den nu er flyttet over til flygtningesnævnet. Når kristeligt folkepartis ordfører har hr. Gammeltoft-Hansens afhandling i hånden,

[Bernhard Baunsgaard]

kan han heller ikke have overset, at man dér fastslår, at det er en nødvendig forudsætning for, at skriftligt materiale kan gå hurtigere igennem flygtningenævnet, at alle væsentlige forklaringer er med, og det er de i hovedparten af sagerne ikke.

Jeg synes, at kristeligt folkeparti, hvis det står ved sin flygtningepolitik, burde have lagt vægt på det, når man har Gammeltoft-Hansens forslag i hånden og har haft det, mens man forhandlede det forslag, som nu lægges frem af justitsministeren. Hr. Gammeltoft-Hansen siger udtrykkeligt i sin nye afhandling: jeg er glad for, at folkettinget gik videre, end jeg gjorde, for jeg tog fejl.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Jeg kunne sikkert have fået Gammeltoft-Hansens afhandling, hvis jeg havde henvendt mig venligt til hr. Kofod-Svendsen eller hr. Bernhard Baunsgaard eller Gammeltoft-Hansen. Det korte af det lange er, at vi andre altså ikke har fået den afhandling, skønt der er blevet bedt om den i retsudvalget for lang tid siden. Jeg glæder mig da til en nærmere drøftelse af den, når den engang når frem til retsudvalget.

Jeg skal medgive hr. Kofod-Svendsen, at den lange behandlingstid i nogle tilfælde kan gøre folk til flygtninge, som ikke var det, da de kom, men med det forslag, der nu foreligger, har forslagsstillerne ingen som helst garanti for, om det er de forkerte eller de rigtige, der bliver afvist ved den lynbehandling, de skal igennem, og derfor er retssikkerheden svækket. Den lille gruppe på to, der skal behandle sagerne, kan lige så godt komme til at afvise nogle forkerte, fordi sagsbehandlingen ikke vil blive forsvarlig. Det er det, der er det helt afgørende ved forringelsen af retssikkerheden.

Det er rigtigt, som hr. Bernhard Baunsgaard sagde, at folkettinget gik videre, end mindretallet havde foreslået i betænkningen. Men som jeg sagde i min ordførertale, giver § 53, stk. 3, flygtningenævnet mulighed for at afvise en klage, såfremt den er åbenbart grundløs. Efter hr. Kofod-Svendsens varme forsvarstale for dette forslag glæder jeg mig til at få oplyst i retsudvalget, hvordan dels den oprindelige lov, dels den lovændring, vi lavede i foråret, overhovedet har været brugt.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg er enig med hr. Bernhard Baunsgaard i, at det afgørende er, at de, der virkelig har brug for asyl, bliver reddet. Men med den procedure, der er lagt op til nu, hvor der først er en drøftelse med direktoratet og bagefter en uafhængig samtale med Dansk Flygtningenævn, altså hvor det sker tidsforskudt, med forskellig tolk osv., kan jeg efter min bedste overbevisning ikke se andet, end at der er de samme retsgarantier til stede som under den gældende ordning. Også nu vil der jo teoretisk set være risiko for, at der sker en forkert behandling.

Gammeltoft-Hansens papir er ikke hemmeligt, og jeg kan da også oplyse, at ministeriet har været i drøftelser med Gammeltoft-Hansen. Jeg skal gerne med det samme vise fru Ebba Strange papiret; hun er vist den eneste ordfører, der ikke kender det.

Alle væsentlige forklaringer skal med, inden sagen kommer frem i nævnet. Ja, jeg ønsker da bestemt, at man styrker forundersøgelserne, at der bliver stillet flere ressourcer til rådighed. Jeg mener ikke, der er nogen modsætning mellem det og det, der lægges frem her.

Hr. Bernhard Baunsgaard påstår, at Gammeltoft-Hansen siger, at han tog fejl. Ja, nu skal vi have lidt tid, hvis vi virkelig skal give en sand og sober eksegese af det papir, Gammeltoft-Hansen har lagt frem. Han siger, at han i dag ikke vil genfremsætte sit forslag. Nej, men det er jo heller ikke det forslag, mindretallet fremsatte i 1982, som regeringspartierne og socialdemokratiet fremsætter. Det er jo netop modificeret under inspiration af Gammeltoft-Hansens egen kritik.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Den korte bemærkning vedrører det eksempel, som hr. Bernhard Baunsgaard før brugte, med en person, der søgte asyl i Danmark, og som havde været udsat for tortur i sit hjemland. Jeg synes ikke, det eksempel virker særlig realistisk for de sager, vi taler om her, hvor der kommer en samtale med direktoratets repræsentanter og bagefter med flygtningehjælpen. Skulle der virkelig være nogen af dem, der fra direktoratets side bli-

[Bjørn Elmquist]

ver skilt ud, som man på forhånd har en fornemmelse af hører til de åbenbart grundløse ansøgere, har jeg i hvert fald personligt så stor tillid til flygtningehjælpens folk, at jeg er sikker på, de vil få det listet ud af vedkommende og få en tydelig fornemmelse af, hvad det drejer sig om, så det er ikke den slags eksempler, som er relevante i denne sammenhæng; det tror jeg hr. Bernhard Baunsgaard tager fejl i.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg har naturligvis stor respekt for det, når hr. Bjørn Elmquist udtaler sig med grundig viden om tingene, men i denne sag tror jeg mere på et menneske som Inge Kemp Genefke, der siger, at det netop for torturofre – dem, der virkelig har været forfulgt – tager lang tid at skabe et fortrolighedsforhold. Gammeltoft-Hansen er inde på samme betragtninger. Dem stoler jeg mere på i dette her.

Gammeltoft-Hansen siger på s. 17, at han vil genoptage det forslag, han havde, i lyset af de erfaringer, der er gjort siden. Han siger, at udelukkelsen af en reel andeninstansprøvelse i flygtningenævnet var et væsentligt afbræk i retsgarantien, og at det er det stadig væk. Jeg synes, at forslagsstillerne i hvert fald kunne være så ærlige, at de sagde: vi foretager et indgreb i retsgarantien, fordi vi ikke vil give disse mennesker den retsgaranti, der ligger i at få prøvet deres sag ved flygtningenævnet; så vidste vi da, hvor vi stod.

Til orientering for kristeligt folkepartis ordfører kan jeg oplyse, at Gammeltoft-Hansens betragtninger om den manglende reelle andeninstansprøvelse står på s. 28-29.

Jeg håber – men jeg forstår efter det, som den socialdemokratiske ordfører har sagt, at det sikkert er et forfængeligt håb – at man bøjer sig og bevarer retsgarantien for de mennesker, hvoraf en del – det kommer ingen uden om; bare læs, hvad Gammeltoft-Hansen siger! – er netop dem, der fremfor nogen andre fortjener asyl.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Jeg synes, debatten har udviklet sig i retning af, at man prøver på at tage professor Gammeltoft-Hansens synspunkter til indtægt, og da dette i så udpræget grad gælder hr. Bernhard Baunsgaard, må jeg spørge hr. Bernhard Baunsgaard, om han mener, at professor Gammeltoft-Hansen direkte har udtalt sig imod det forslag, der foreligger, med de præmisser, Dansk Flygtningehjælp er med på.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg er helt enig i, at debatten ikke skal udvikle sig til en fortolkning af Gammeltoft-Hansens papir her i folketinget, men når det giver anledning til mange korte bemærkninger, er det jo, fordi hr. Bernhard Baunsgaard bevidst eller ubevidst forsøger at fremlægge tingene på en forkert måde. Jeg har læst Gammeltoft-Hansens papir grundigt igennem et par gange og mener, at Gammeltoft-Hansen ikke afviser, at man kunne bruge en løsning i de åbenbart grundløse sager, hvor man ikke giver adgang til anke. Jeg kan her citere fra s. 29 i Gammeltoft-Hansens papir, hvor der står:

»Det er klart, at man på denne baggrund ikke ville kunne overlade direktoratet at træffe den endelige afgørelse vedrørende åbenbart grundløse sager, i det mindste ikke uden at indføre særlige garantier såvel vedrørende tilvejebringelsen af det fuldstændige faktiske grundlag for de enkelte sager som i henseende til vurderingen af, hvad der skal anses for at være åbenbart grundløst.«

Derefter går Gammeltoft-Hansen over til at pege på, at denne garanti netop kunne være flygtningehjælpens medvirken i sagerne.

Skulle vi nu ikke lade den debat ligge og lade være med at stå her og vildlede ikke bare folketinget, men også befolkningen om, hvad det egentlig er, vi taler om?

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Skulle vi ikke lade denne debat ligge? Jo, det forstår jeg så sandelig godt at socialdemokratiet går ind for. Indgreb i retssikkerheden skal vi ikke diskutere; lad os endelig holde det stille.

[Bernhard Baunsgaard]

Øjensynlig har ingen af de to ordførere, der nu har angrebet mig sidst, gjort sig den ulejlighed at høre efter, hvad jeg sagde i mit første indlæg. Da sagde jeg udtrykkeligt, at professor Gammeltoft-Hansen ud over at foreslå et indgreb i retssikkerheden – det siger han nemlig det er – foreslår en række forbedringer i den administrative del. F.eks. peger han også på, at det er forkert, at det ikke er direktoratet, der foretager afhøringen. Har man ikke erfarne folk nok, kunne man dog i det mindste have gjort den praksis gældende, at direktoratet altid, før man skønner på grundlag af politiets afhøringer, har haft en samtale med den pågældende. Det eksisterer ikke i dag.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det kongelige Teater er jo blevet udbygget og ombygget, og man har faktisk fornemmelsen af, at en del af skuespillerne er flyttet herind i folketingssalen – aldrig har jeg dog set magen til dilettanteri som det, jeg har set her i dag fra hr. Bernhard Baunsgaards side.

Hvem er det egentlig, der bestemmer? Er det Gammeltoft-Hansen og hr. Bernhard Baunsgaard fra de radikale, eller er det et stort flertal af Danmarks befolkning? Man får faktisk opfattelsen af, at det er Gammeltoft-Hansen, der spøger som en bedrevidende helt over alt og alle, når man har siddet her og hørt på debatten. Hvad er det, vi diskuterer? Er det den miniskærpelse af udlændingeloven, som et stort flertal af den danske befolkning ønsker, Gammeltoft-Hansen skal rodes ind i og er ved at spolere, eller hvad er det egentlig, der foregår?

Første næstformand (Knud Østergaard):

Tidspunktet nærmer sig, da vi skal gå tilbage til ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Jeg er egentlig ked af, at man her skal til at drøfte professor Gammeltoft-Hansens afhandling, navnlig når jeg hører, at ikke alle har haft den til rådighed. Det synes jeg man skulle lade være med. Det, vi drøfter her, er, hvilke retsgarantier det foreliggende lovforslag har over for dem, der søger asyl her i

landet, og det må vi drøfte på den baggrund, vi har, og med den mulighed, vi har for at finde frem til kilder, som kan underbygge det, der er vores egen opfattelse af dem.

Jeg finder grund til at understrege, at det er forkert, når hr. Bernhard Baunsgaard siger, at man stillet over for politiet, når man kommer her til landet, ikke vil åbne sig. Det er jo ikke det, der bliver tale om, og det er forkert at blive ved at gentage det. Det er direktoratet for udlændinge, man kommer til at skulle afgive forklaring over for; det er Dansk Flygtningehjælp, man får en samtale med.

I den forbindelse vil jeg understrege, at jeg synes, der har været rettet et urimeligt angreb fra denne talerstol i dag på direktoratet for udlændinge, der er udsat for et hårdt pres, idet man, så vidt jeg har forstået, hævder, at de bevidst skulle behandle sagerne så sløset, at de hobede sig op i nævnet. Sådan noget mener jeg ikke vi overhovedet bør drøfte i en sag som denne, hvor det angår menneskeskæbner, og hvor jeg har tillid til, at de, der behandler disse sager, også gør det på en helt rimelig og ordentlig måde.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Kumbel sagde engang, at man, når man ikke kunne klare sig i en diskussion, kunne gribe til det probate trick at dutte folk en mening på, hvis vanvid alle kan forstå. Var det ikke det, den konservative ordfører gjorde nu? Hvem har sagt, at direktoratet bevidst sløset behandler sagerne? Det er ikke mig. Jeg har sagt, at den praksis, der har udviklet sig i direktoratet, er forkert, at den kan bedres betydeligt, og at det vil fremme afgørelsen af flygtningesagerne. Det var det, jeg sagde med et citat fra hr. Gammeltoft-Hansen.

Videre sagde den konservative ordfører, at vi må drøfte dette spørgsmål på den baggrund, vi har. Papiret fra hr. Gammeltoft-Hansen er dateret den 23. september 1985. Det er en fejl, det skulle være den 23. oktober 1985. Jeg har for længst bedt om, at det bliver sendt til retsudvalget. Jeg har spurgt justitsministeren, om ønsket er bragt videre. Det har jeg fået at vide at det er, og der skulle ikke være nogen vanskeligheder ved, at retsudvalget får papiret.

[Bernhard Baunsgaard]

Jeg må drøfte sagen på baggrund af den viden, jeg har. Jeg skal ikke forholde offentligheden nogen som helt viden. Den viden, jeg har, bygger bl.a. på hr. Gammeltoft-Hansens oplysninger.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes, det er glædeligt, at vi nu oplever bevægelser hos socialdemokratiet og regeringen i flygtningespørgsmålet. Hidtil har fremskridtspartiet jo stået helt alene med kritikken af den vanvittige flygtningelov, befolkningen er blevet påduttet af alle partier herinde minus fremskridtspartiet.

Med dette forslag ser vi en bevægelse frem mod fremskridtspartiets synspunkter, og det er da glædeligt.

Nu skal vi nok ikke falde helt i svime over det forlig, regeringen og socialdemokratiet har indgået, for der er jo ikke tale om ændringer af betydning og ikke en decideret stramning.

Der er tale om nogle administrative ændringer, der i strengeste fald kan betyde, at nogle enkelte asylansøgere bliver afvist nogle få måneder før de alligevel var blevet afvist. Symbolsk svarer det til, at man udstyrer en person med en kop og beder vedkommende om at tømme Øresund; større effekt har det faktisk ikke.

Men som sagt før er det 1/1.000.000 af et skridt frem mod den skærpelse af flygtningeloven, som fremskridtspartiet ønsker, og uanset hvor lille et skridt man tager, vil fremskridtspartiet se positivt på forslaget. Det primære for os er, at der er bevægelse, og at det sker i den retning, vi ønsker.

Vi må dog være helt sikre på, at dette ultraminiforlig ikke indebærer flere udgifter til offentlige bureaukrater, og det er der jo desværre allerede nu klare tegn på at det vil gøre.

Før fremskridtspartiet giver sin endelige tilslutning, må vi have alle beløb på bordet. Vi ønsker ikke, at konsekvensen bliver oprettelse af nye varrestuer for papirgranskere ved grænsen i stedet for det politi, der tidligere på bedste vis varetog opgaven.

I det hele taget er fremskridtspartiet ikke tilfreds med den nedvurdering af politiets arbejde i forbindelse med modtagelsen ved grænsen, hvor en betjent tidligere kunne afvise en asylsøger. Som loven er nu, og som

regeringen og socialdemokratiet ønsker det fremover, skal uniformen nu være afløst af folk med jakkesæt og butterfly; det er ikke tanker, som fremskridtspartiet finder er rigtige.

Ultraminiforliget er altså ikke en skærpelse af flygtningeloven, hvilket jo i øvrigt stemmer helt overens med regeringens afstandtagen til fremskridtspartiets dagsorden for små tre uger siden, som ville have bragt orden i udlændingeloven. Regeringen sagde nej til at skærpe loven, og det løfte må man sige regeringen har holdt, selv om det stadig væk strider imod et flertal i befolkningen.

Enhver med fornuften i behold vil dog være klar over, at loven vil blive strammet på et eller andet tidspunkt, og at man således vil tage nye og større skridt i retning af fremskridtspartiets ønsker, og så kan man spørge: hvorfor ikke gøre det med det samme?

De radikales indflydelse på dette miniforlig er jo lig nul. Dette forslag er for fremskridtspartiet endnu en bekræftelse på, at der vil være lys forude, når selv regeringen og socialdemokratiet har fundet frem til, at de radikale tanker og ideer på flygtningeområdet er for outrerede.

Det er ganske interessant, og det skal bestemt ikke blive beklaget fra fremskridtspartiet, der også har taget afstand fra de foldere og lysbilledshow, som de radikale jo har presset så kraftigt på for at få til brug over for asylsøgere.

Om få dage skal vælgerne til stemmeurnerne, og hvis de følger deres fornuft, vil de tage afstand fra regeringspartierne og deres forligspartiets holdning i flygtningespørgsmålet.

Tusinder af asylsøgere vil nemlig blive overført i 1986 til kommunernes budgetter til skade for den danske borger, ung som gammel. Vi vil se nye begrænsninger i ungdommens uddannelsesmuligheder og muligheden for at få bolig samt nedskæringer i vore gamle medborgeres mulighed for hjemmehjælp, madudbringning og plejehjemspladser. Millionerne skal i stedet for bruges til at forsørge fremmede landes borgere, og ønsker kommunerne at bibeholde et vist serviceniveau, er der kun én vej, nemlig en højere skatteprocent i 1987.

Fremskridtspartiet takker derfor ikke direkte regeringen og dens forligsparti for resultatet af de lukkede døres taktik, der har

[Pia Kjærsgaard]

resulteret i dette miniforlig. Men vi forventer at se nye forslag, som senere vil bane vejen mod den løsning, som fremskridtspartiet gang på gang har anvist.

Til slut vil jeg gerne tage afstand fra regeringens kolbøtte hvad angår spørgsmålet om at bringe tingene ned i salen og i stedet føre forhandlinger bag lukkede døre. Statsministerens tiltrædelsesord på det felt har også vist sig at være uden hold.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er naturligt at begynde med en tak til det flertal, der har givet tilslutning til mit lovforslag. Det er, så vidt jeg kan se, et meget stort flertal her i tinget, der vil deltage i gennemførelsen af denne lovgivning, og det er jeg taknemlig for. Jeg synes, at de, der repræsenterer dette flertal, har argumenteret udmærket for lovforslaget.

De bemærkninger, der blev fremsat af hr. Torben Lund, hr. Hagen Hagensen, hr. Bjørn Elmquist, fru Birgith Mogensen og hr. Kofod-Svendsen, dækker også helt min opfattelse, og hvis vi ser væk fra forskellige drøftelser, der har været her under førstebehandlingen om en juridisk artikel og andet, der har været inde i billedet, må man jo sige, at der har været sagt meget lidt imod lovforslaget.

Der blev anvendt et udtryk, som jeg ikke helt forstår, om at sjakre med retssikkerheden. Det synes jeg er meget uvenligt sagt i forhold til de andre nordiske lande, der stadig væk efter gennemførelse af dette lovforslag har mindre af det, man kalder retssikkerhed end det, vi har. Jeg tror, en af fordelene ved gennemførelse af dette lovforslag, er, at vi nu kan gå stærkt videre med et samarbejde med de andre nordiske lande. Det kan også internationalt give os en bedre position med henblik på en bedre fordeling af flygtningene her i Norden og vel også i Europa. Jeg ser i hvert fald frem til et godt samarbejde med Sverige og Norge og mener, at grundlaget herfor bliver bedre, når vi gennemfører det lovforslag, jeg har fremsat.

Men jeg kan i øvrigt i ét og alt slutte op om de bemærkninger, de fem ordførere, jeg nævnte, har gjort. Jeg synes både, de på den rigtige måde har afvist indvendinger og navnlig har fremhævet de positive virkninger, der kan være af dette lovforslag.

Der blev gjort nogle bemærkninger om administrationen. Jeg undrer mig over, at disse bemærkninger blev gjort, for vi havde en drøftelse om det i forbindelse med det forslag, venstresocialisterne fremsatte for ny, der blev behandlet samme dag som den nævnte forespørgsel. Der mener jeg at jeg svarede meget klart på nogle indvendinger, der dengang var gjort, og jeg forstår ikke helt gentagelsen. Jeg forstår måske hr. Lengers bemærkninger, fordi venstresocialisterne nu engang jo skal leve af at angribe myndighederne, og det er vel også det, man vil forsøge at gøre i dette tilfælde, selv om det selvfølgelig er ganske urigtigt, at der sker nogen form for politisering fra direktoratet for udlændinges side.

Jeg var noget mere forundret over, at hr. Bernhard Baunsgaard deltog i angreb på tjenestemænd både med hensyn til noget med Nordsjælland og med hensyn til at sige, at direktoratet ikke behandlede sagerne rigtigt – sådan måtte jeg forstå det. Hr. Bernhard Baunsgaard plejer at være, vi kan vel sige forsvarer og beskytter af tjenestemænd her i landet, og derfor forstår jeg ikke, at hr. Bernhard Baunsgaard ved denne lejlighed mente at skulle angribe et område inden for statsadministrationen, der i de sidste år har haft sværere vilkår end nogen andre inden for statsadministrationen.

Jeg synes, jeg med sikkerhed kan sige, at direktoratet for udlændinge, der først blev etableret den 1. januar 1984, har gjort et formidabel dygtigt arbejde med at klare hele den stigning, der kom. Tænk på, at man på et tidspunkt, der ligger forud for dette, havde 332 spontanflygtninge, og at man nu er oppe på, vi regner med i dette år 9.000–10.000. Det er da klart, at det rammer en administration stærkt, når man skal tilrettelægge tingene på den måde, det her er sket. Direktoratet har altså haft meget kort tid til at tilrettelægge en administration i, og det havde jeg faktisk forventet at finde mere forståelse for end de angreb, der kom frem her i dag viste.

Ebba Strange (SF):

Det var mig, der i min ordførertale brugte begrebet »sjakren med retsbevidstheden«, og jeg vil gerne præcisere, hvorfor jeg tillod mig at bruge det begreb. Jeg tog udgangspunkt i bemærkningerne, hvor der står:

[Ebba Strange]

»Såfremt antallet af asylansøgere f.eks. falder stærkt, bør et større antal sager formentlig kunne behandles i syvpersonersnævnet. Det samme gælder de øvrige foreslåede særlige behandlingsformer.«

Det var det, der fik mig til at bruge udtrykket, og det fik mig til at fortsætte med at sige, at vi behandler retssikkerheden som en harmonika, som vi trækker ud, når der er plads til det, og skubber ind, når der ikke er plads til det. Det er ikke en ligebehandling af mennesker at behandle retssikkerheden på den måde – derfor mit udtryk.

Jeg håber, socialdemokraterne har siddet og krummet tæer, da de fik den uforbeholdne tilslutning til forslaget fra fru Pia Kjærsgaards side. Jeg håber, det vil give nogle overvejelser i socialdemokratiet, at man har skiftet et flertal, der omfattede de radikale, SF og VS, ud med et flertal, der omfatter fremskridtspartiet præcis på dette område.

Det, vi andre bekymrer os for, er selvfølgelig også, at der sker en yderligere glidning, fordi det fremgår af justitsministerens bemærkninger til lovforslaget, at det kan blive nødvendigt med senere korrektioner af denne lovgivning. Der er fra to af regeringspartierne side blevet sagt direkte i denne debat, at Danmark modtager flere flygtninge og flere asylansøgere, end Danmark kan overkomme. Det var hr. Hagen Hagensen, der sagde, at det kan knibe med at modtage de mange flygtninge i Danmark, og det var fru Birgith Mogensen, der gav udtryk for, at der kom for mange asylansøgere til Danmark.

Jeg er meget bekymret for, at det er præcis det samme synspunkt, der har fået socialdemokraterne til at gå med til dette her. Jeg er bekymret for, at det har noget med kommunevalget at gøre. Jeg er bekymret for holdningen hos det, fru Pia Kjærsgaard kalder et stort flertal i befolkningen. Vi aner ikke noget om, hvad det er, men vi ved fra den seneste undersøgelse, at der er mange danskere, som synes, vi kun burde modtage halvt så mange, som vi modtager. Hvorfor synes de det? Bl.a. fordi der er skabt en opinion med fremskridtspartiet i spidsen, bakket op af flere regeringspartier, i stedet for en opinion med socialdemokratiet i spidsen, bakket op af os andre, der siger: dette er en humanistisk forpligtelse fra et lands side, som i mange år har modtaget færre asylansøgere og færre flygtninge end en lang række andre

vesteuropæiske lande. Nu har socialdemokraterne åbenbart fået kolde fødder. Jeg håber, de bliver varme igen.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgard (FP):

Jeg må lige rette en misforståelse. Jeg har aldeles ikke givet min fulde tilslutning til dette forslag. Jeg har bl.a. sagt, at vi gerne vil se nogle tal på bordet for, hvad det kommer til at koste, for det vil helt givet komme til at koste flere penge, end det gør i forvejen. Det, der sker nu, er kun nogle administrative ændringer og intet andet. Jeg tror faktisk ikke ret meget på, at vi vil modtage færre flygtninge med dette forslag. Det vil dreje sig om nogle uendelig få og sandsynligvis nogle, der ville være blevet afvist alligevel.

Men jeg kan sådan set kun hilse det med tilfredshed, som jeg har sagt før, bl.a. under den tidligere debat, hvis vi har haft en indirekte indflydelse på, at man nu er begyndt at bevæge sig henimod vore synspunkter; det kan vi da kun være glade for. Jeg har også sagt før, at vi er ligeglade med ophavsretten, bare man efterhånden finder ud af, at vi faktisk har ret, og det er ét hundrede procent sikkert, at der højst går et halvt års tid, før man vil begynde at overveje ændringer igen, fordi man har fundet ud af, at det, man foretager sig her i dag, langtfra er vidtrækkende nok. Lad det være sagt allerede nu, og når der så er gået et halvt års tid og vi igen skal have flygtninge på dagsordenen i folketinget, bedes man slå op og se, hvad jeg har sagt, for det er sikkert, at det sker og der vil ske en yderligere ændring.

Fru Ebba Strange spørger, hvorfra man ved, at der er et flertal i befolkningen. Ja, jeg har endnu ikke set én eneste undersøgelse, hvor der ikke var et befolkningsflertal, som gik imod den flygtningetilstrømning, som Danmark vitterlig får. Den seneste er foretaget af Jacques Blume i Information, og jeg har en stærk fornemmelse af, at Jacques Blume i høj grad er på flygtningenes side, altså at han egentlig gerne ville have, at flertallet så anderledes ud, men også har måttet indse, at det forholdt sig sådan, at der uanset, på hvilken måde man spørger befolkningen, fortsat er og vil blive ved med at være et stort befolkningsflertal imod den flygtningestrøm, vi modtager, uanset hvor meget man

[Pia Kjærsgaard]

fra mediernes eller politikernes side prøver at ændre befolkningens opfattelse.

(Kort bemærkning).

Hagen Hagensen (KF):

Det er vel sjældent, at man står op og næsten siger tak for, at en ordfører for et parti ikke vil tilslutte sig et forslag, man selv taler for. Men jeg er næsten glad for, at fru Pia Kjærsgaard med hele den baggrund, hun og hendes parti har i dette spørgsmål, her sagde, at hun ikke umiddelbart har givet tilslutning til dette lovforslag. Nu kan vi se, hvad der kommer ud af det, men jeg synes egentlig, det skal noteres som noget, der også kommer ud af denne debat.

Dernæst vil jeg gerne lige føje en bemærkning til om, at jeg har brugt ordet »flygtningestrøm«. Jeg mener faktisk, at vi er nået dertil, som fru Ebba Strange citerede mig for, at det kunne knibe med at modtage de mange asylansøgere. Men netop derfor skal der ske ændringer i sagsbehandlingen, således at de, der virkelig skal have asyl her – jeg er enig i, at der ikke ændres på begrebet flygtninge – skal kunne få deres sag igennem hurtigere, således at den pinagtige ventetid for alle gøres kortere, og det tror jeg faktisk man skal bestræbe sig på at gøre.

Endelig skylder jeg hr. Bernhard Baunsgaard at sige, at mine bemærkninger før om dem, der havde angrebet direktoratet for udlændinge, navnlig gik på hr. Lengers efter min mening meget dristige bemærkninger om, hvordan dansk forvaltning er.

Torben Lund (S):

Jeg skal blot sige fru Ebba Strange, at vi bestemte ikke krummer tæer. Krummer vi tæer over nogen, er det bl.a. over fru Ebba Stange.

Vi har nævnt hr. Gammeltoft-Hansen mange gange her fra talerstolen, og når fru Ebba Stange taler om at sjakre med retssikkerheden, kan jeg sige, at netop bemærkningerne om at tilpasse behandlingsreglerne efter sagsantallet, efter presset på sagsbehandlingsapparatet, er bemærkninger, som Gammeltoft-Hansen selv har givet udtryk for var vigtige, så når man nu vil påberåbe sig Gammeltoft-Hansen, skulle man læse hele Gammeltoft-Hansens indlæg.

Jeg vil også godt sige, at jeg egentlig ikke kan tage den harmfulde kritik, som kommer fra blandt andre fru Ebba Strange, særlig alvorligt ved denne lejlighed. Det ville jeg måske gøre ved andre lejligheder, men ikke lige ved denne, for da glimrer fru Ebba Strange ved totalt at afstå fra at komme med ét eneste forslag til, hvad vi gør ved dette problem. Man står og skælder ud på os andre, fordi vi prøver at forholde os til de problemer, vi ved er der, men man siger ikke noget om, hvad man fra SFs side eller for den sags skyld fra radikal side ville gøre ved det i stedet. Det eneste, man kan svinge sig op til, er en bemærkning om, at det nok er i anledning af kommunalvalget, at vi snakker om dette. Det har jo ikke en pind med kommunalvalget at gøre. Det har noget at gøre med, at vi ikke kan behandle asylansøgerne og flygtningene på den måde, at de skal gå i mange, mange måneder og vente på at få deres sag behandlet, og det uanset om det ender med, at de får et afslag på asyl. Uvishedsperioden er lige slem, om man får afslag eller man ikke får afslag; den er også af stor betydning for dem, der senere får flygtningestatus.

Så siger fru Ebba Strange videre, at det, der skulle være motivet fra socialdemokratisk side, var, at vi nu skulle have nogle færre flygtninge. Ja men det er ikke socialdemokratiet, der bestemmer, om vi skal have nogle færre flygtninge. Vi ændrer overhovedet ikke ved flygtningebegrebet med de sagsbehandlingsregler, vi laver her. Det, vi gør, er at sørge for, at sagerne kan behandles på en forsvarlig måde, men betydelig hurtigere, end det sker i dag, af hensyn til asylsøgerne. Om vi får flere eller færre asylsøgere, afhænger af, hvem der kommer til den danske grænse.

Jeg kunne måske gøre en enkelt bemærkning også til hr. Bernhard Baunsgaard, nu da vi har en anden runde alligevel.

Hr. Bernhard Baunsgaard var jo selv i sit indlæg inde på, at hvis det var en vesteuropæer, der søgte om politisk asyl i Danmark, kunne man godt acceptere en lidt hurtigere procedure ved gænsen, men hvor vil hr. Bernhard Baunsgaard så trække grænsen?

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

[Ebba Strange]

Jeg kom med citatet fra bemærkningerne, da jeg skulle forklare, hvad jeg mente med sjakren med retsbevidtsheden. Jeg vil godt spørge hr. Torben Lund: ville det ikke være påfaldende og en risiko for retssikkerheden, hvis vi generelt i den danske retspleje havde en paragraf om, at hvorvidt sager kunne ankes fra den ene instans til den anden, afhæng af, hvor mange sager det drejede sig om? Hvis der var mange sager, kunne vi ikke love dem alle sammen anke; hvis der var få sager, kunne vi love dem alle sammen anke. Det ville jeg synes var en meget beklagelig retssikkerhed at leve under, og det er faktisk den parallel, man kan drage af de bemærkninger, der står i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Jeg er meget uenig i, at det skulle være det, der stod i bemærkningerne. Men det, vi gør, fru Ebba Stange, er, at vi prøver at indrette sagsbehandlingsreglerne sådan, at man kan behandle de sager, der rent faktisk foreligger, på en forsvarlig måde. Jeg efterlyser endnu en gang ud over den gølge kritik, vi har hørt fra SFs side, bare ét lille bidrag til en løsning af det, bare ét lille bitte bedre forslag.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Så vidt jeg har forstået fru Ebba Strange, synes hun, at de forslag, som hr. Gammeltoft-Hansen har skitseret i sin afhandling, og som jeg har citeret heroppefra, er udmærkede forslag. Hr. Gammeltoft-Hansen peger, ud over dem, jeg allerede har nævnt, på, at man kunne prøve at uddanne personalet bedre. Man kunne sikre, at der altid var et menneske fra direktoratet til stede. Det er allerede to væsentlige ting.

Hr. Gammeltoft-Hansen peger endvidere på spørgsmålet om tolke. Det er jo i dag sådan, at en kurder, der søger asyl i Danmark, får sin sag behandlet på tyrkisk, som ikke er hans eller hendes modersmål. Det er vist alt sådan noget, vi skal se at få kigget på, og som jeg forstår at socialdemokratiet ikke har spildt tid på, før de indgik forliget.

Må jeg herefter vende mig til justitsministeren, der takkede for flertallet. Ja, regeringen har valgt side i denne sag, og det har socialdemokratiet også. Man slutter op om

regeringspartierne og ønsker ikke at have med os andre at gøre.

Så foreslog justitsministeren os under henvisning til, at det jo ikke var så længe siden, vi drøftede direktoratet, at vi denne gang så væk fra hr. Gammeltoft-Hansens afhandling. Han er vel et af de mennesker her i landet, der har kendt mest til praksis, som den har udviklet sig, og det skulle vi se væk fra!

Da vi drøftede fremskridtspartiets forespørgsel, havde vi ikke denne afhandling, da kunne vi ikke drage den ind. Den er dateret den 23. september, men det er en trykfejl; som jeg sagde før, skulle det være den 23. oktober. Vi havde den altså ikke dengang. Er det så ikke rimeligt, at vi tager den op, første gang vi har den?

Justitsministeren bebrejdede mig, at jeg angreb embedsmændene, men jeg angreb ikke embedsmændene i al almindelighed, jeg pegede på konkrete ting.

Jeg pegede på, at når Københavns universitet ved den geografiske afdeling fastslår, at Nordsjælland er en halvø, så kan man vist ikke her i folketinget vedtage andet, end at det er en halvø. Det går jeg ud fra at embedsmændene gennem deres skolegang og også i justitsministeriet har lært, og så er det urimeligt at indføre Kalundborg i Nordsjælland, for Nordsjælland er, som jeg sagde før, den halvø, der er begrænset mod vest af Roskilde Fjord og mod øst af Øresund. Sådan opfattes den geografisk, og det gik jeg ud fra at man også gjorde i justitsministeriet.

Må jeg derefter sige, at det kan ikke være noget angreb, selv for en ung administration, at vi tager det menneske, der på nærmeste hold har fulgt administrationen, og siger: han har påpeget de og de mangler. Skal vi dog ikke rette en mangel, en fejl, så snart vi opdager den? Det må dog være meningen.

Og så vil jeg gerne sige, at det kan godt være, det bliver nemmere for Danmark at begå sig blandt de fleste vesteuropæiske og nordiske lande, når vi foretager indgreb i retssikkerheden. Er det en ny regel for regeringen, at vi i udenrigspolitikken bare sælger ud af idealerne for at komme til nærmere forhandling? Den får i hvert tilfælde ikke radikal tilslutning.

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

[Justitsministeren]

Det er da egentlig mærkeligt, hvis denne debat skal ende med en diskussion om, hvad Nordsjælland er, men da jeg forstod allerede i går, at hr. Bernhard Baunsgaard er fornærmet over, at vi har givet nogle oplysninger om, hvor mange asylansøgere der befinder sig i Kalunborg og på Holbækegnen i forbindelse med spørgsmålet, har vi selvfølgelig undersøgt, hvad Nordsjælland er. Vi har henvendt os til geodædisk institut og Københavns universitet samt institut for navneforskning, og dér har vi fået oplyst, at der ikke er tale om et fastlagt begreb. Udtrykket Nordsjælland kan derfor bruges i forskellige betydninger, alt efter sammenhængen. Institut for navneforskning har endvidere oplyst, at betegnelsen Nordsjælland kan ses anvendt om den del af Sjælland, der ligger nord for en øst-vest-akse trukket gennem København og ud over Roskilde. I den betydning omfatter udtrykket såvel Kalundborg som Holbæk. Institutet oplyser dog, at glosen Nordsjælland i daglig tale ofte ses anvendt om et område, der dækker Frederiksborg amt. I J. P. Trap Danmark nævnes Nordsjælland som en del af Frederiksborg amt – det står i bind 3, 2., stk. 2, femte udgave fra 1954. Geodætisk institut anvender ofte gloserne Nordøstsjælland og Nordvestsjælland som betegnelser for områder, der dækker stort set henholdsvis Frederiksborg amt og Vestsjællands amt. I Salmonsens leksikon, bind 21, 2. udgave fra 1926, anvendes udtrykket Nordøstsjælland ligeledes.

(Kort bemærkning).

Ole Espersen (S):

Jeg vil gerne sige først og fremmest i anledning af hr. Bernhard Baunsgaards sidste bemærkning om, at socialdemokratiet har valgt side, at hr. Bernhard Baunsgaard næppe vil bestride, at vi uformelt – det erkender jeg – et par gange har talt om ændring af udlændingeloven, og jeg har skitseret, hvilke overvejelser vi gjorde os, hvorpå hr. Bernhard Baunsgaard har svaret, at det kan man ikke være med til.

På den baggrund har jeg fundet det formålsløst at tage et initiativ til samtaler med hr. Bernhard Baunsgaard, og jeg synes, at hr. Bernhard Baunsgaards indlæg i dag klart har bekræftet, at det ville være i enhver henseende formålsløst at søge at løse problemer med

hr. Bernhard Baunsgaard, så det har vi opgivet.

Til fru Ebba Strange vil jeg sige om sjakren med retssikkerheden, at den internationale Helsinkikomité for nylig har udgivet en bog, der indeholder en beskrivelse af samtlige vestlige landes regler om flygtninge, og jeg kan roligt sige, at deri rangerer Danmark, når det drejer sig om retssikkerhed, som absolut nr. 1, og jeg kan også sige, at det vil vi fortsat gøre, når de ændringer, som vi drøfter i dag, er vedtaget. Der er intet som helst mærkeligt i, at man i en situation, hvor man har 300 asylansøgere om året, fastlægger nogle regler, men andre, når tallet stiger, således at de første regler ville være uforsvarlige; det ville være uforsvarligt at gøre noget andet. Jeg synes også, at når man påberåber sig Gammeltoft-Hansen – og han må føle sig noget utilpas ved den måde, hvorpå han er misbrugt her i dag – bør man også sige, at Gammeltoft-Hansen selv påpeger, at sagsmængden kan nødvendiggøre en opgivelse af ankeadgangen i en række tilfælde, og selv foreslår indførelse af skriftlighed. Jeg synes, når man citerer og bruger forfatteren, at man må tage det hele med. Jeg kan love både fru Ebba Strange og hr. Bernhard Baunsgaard, at vi lægger meget vægt på det, Gammeltoft-Hansen siger, på grund af hans sagkundskab og hans indstilling, og derfor føler vi bestemt ikke, at vi er ude af trit med de hensyn, som han varetager.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Hr. Ole Espersen må man naturligvis undskylde, når han ikke har overværet hele debatten. Jeg sagde i mit første indlæg og skal gerne gentage det her: Gammeltoft-Hansen har ud over at foreslå indgreb i retssikkerheden peget på en række ting, der kunne nedsætte behandlingstiden. Jeg håber også, hr. Ole Espersen har hørt det nu, så vi undgår dén diskussion.

Må jeg derefter vende mig til det geografiske begreb, der hedder Nordsjælland. Det er jo meget godt at henvende sig alle andre steder end netop på geografisk institut ved Københavns universitet; dér kender man udmærket begrebet halvøen Nordsjælland, begrænset mod vest af Roskilde Fjord, mod øst af Øresund, og jeg kan stadig væk ikke for-

[Bernhard Baunsgaard]

stå, at uddannelsen skulle være så dårlig i justitsministeriet, at man ikke har denne opfattelse, i hvert fald nogle af dem. Man forstod dog udmærket, hvad Nordjylland var.

Når jeg bad om oplysningen, er det, fordi vi har set borgmestre og viceborgmestre tordne imod at få asylansøgere i hele Nordsjælland, hvor der bor en halv million mennesker – det er nemlig mere end Frederiksborg amt – men der findes næsten ikke flere asylansøgere dér end i Fjerritslev kommune, der har ca. 8.500. Det var den sammenligning, jeg gerne vil have med. Jeg kan ikke forstå, at man ikke fra justitsministerens side ønsker disse ting frem. Man vidste jo udmærket godt, at det var det, jeg ville have, for det har jeg spurgt om tidligere, og da forstod man godt, hvad jeg talte om.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Vi er sandelig kommet langt omkring i denne debat, skal jeg lige love for. Man taler om at vælge side, og man kan så spørge: hvem har valgt side? Hvem har egentlig bestemt det her? Og hvad er det egentlig, vi står og diskuterer? Man skulle tro, det var en revolution. Man skulle næsten tro, Danmark stod på den anden ende, fordi folketinget vedtager nogle utrolig små ændringer, små stramninger, i udlændingeloven, så små, at befolkningen faktisk ikke vil lægge mærke til det, og jeg kan kun gentage mig selv ved at sige: det er ikke nok. Og læg mærke til, at der igen vil blive protester fra befolkningen.

Jeg kan godt forstå de forskellige borgmestre, der bliver belejret med et stort antal flygtninge i deres kommune. Mange gange er flygtningeantallet større end befolkningstallet i kommunerne. Der er kun én ting for de borgmestre at gøre, og det er at rette henvendelse til deres respektive folketingsmedlemmer for at prøve at få loven ændret endnu mere, for det nytter jo ikke så meget, at alle de konservative, venstre- og socialdemokratiske borgmestre, der sidder derude, råber op, når deres partifæller inde i folketinget har vedtaget en lov, som går stik imod deres ønsker.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Fru Ebba Strange har ordet for en kort bemærkning, og så går vi tilbage til talerrækken – forhåbentlig.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det var hr. Ole Espersen, der kunne dokumentere, at Danmark rangerede som nr. 1, når det drejede sig om retssikkerhed for asylansøgere og flygtninge. Det er jeg glad for, og det tror jeg vi alle sammen var, da vi i sin tid vedtog den udlændingelov, vi arbejder efter. Det er også muligt, at vi stadig gør det efter de ændringer, der kommer ind nu, det vil jeg ikke bestride, så meget kender jeg ikke de andre love i detaljer.

Det, jeg advarer imod, er skridningen, og det er den, vi går imod. Jeg har ikke sammenlignet med udlændingelove i andre lande, og det vil jeg heller ikke gøre, men jeg vil stadig væk fastholde, hvad jeg har sagt to gange tidligere, at det er en skridning i retssikkerheden, når man indretter ankeadgangen – for det er jo den, det handler om her – efter, hvor mange asylansøgere vi har.

Lenger (VS):

Jeg synes, justitsministeren kommer noget let hen over min kritik af direktoratet for udlændinge ved blot at sige, at VS jo lever af at kritisere myndighederne. Det var alt, hvad ministeren havde at sige om mine indvendinger, og det undrer mig for så vidt ikke. Men jeg mener min kritik meget alvorligt, og det jeg kort fortalt kritiserede direktoratet for udlændinge for, var at foretage en dårlig forudgående sagsbehandling, at vanskeliggøre arbejdet for sagførerne og at overvælde flere sager til flygtningenævnet end højst nødvendigt.

Og uden at jeg for mit vedkommende skal tage Gammeltoft-Hansen til indtægt for lige præcis mine synspunkter, og uden at vi i VS i øvrigt betragter Gammeltoft-Hansen som en facilitliste, vil jeg også godt citere lidt af, hvad han skriver – det står på side 13: »F.eks. fører dårlige eller ufuldstændige afhøringsrapporter sædvanligvis til langt mere omfattende mundtlige forklaringer for nævnet og udspørgen fra nævnsmedlemmers side. Jo længere tid behandlingen af de enkelte sager for nævnet varer, desto længere bliver berømmelsestiden for nævnet.

[Lenger]

Som et andet eksempel kan nævnes direktoratet for udlændinges summariske behandling af visse sagsgrupper, hvor man tilsyneladende uden noget forsøg på at foretage en konkret vurdering af de enkelte sager i forhold til udlændingelovens materielle flytningebestemmelser meddeler afslag.

På denne mere enkle end elegante måde kan direktoratet naturligvis hurtigt flytte en betydelig sagspukkel fra sig selv og over til nævnet. Det sagligt hensigtsmæssige i fremgangsmåden kan dog drages i tvivl.«

Dette var en af de problemstillinger, jeg havde fat på i min kritik af direktoratet for udlændinge, og det er en kritik, som jeg vedstår, og som jeg tidligere har fremsat her fra talerstolen og også i pressen, uden at den på noget tidspunkt er blevet imødegået, hverken af ministeren eller af direktoratet. Jeg synes, den er meget central for den udvikling, vi har været igennem, og som jo er endt med, at flygtningenævnet har fundet det vanskeligt at klare sagsmængden. Jeg synes, det er meget centralt på denne måde at få konstateret, at flygtningenævnet får flere sager at tage stilling til, end det var strengt nødvendigt.

Der er en anden ting, jeg også godt lige vil fremhæve, og det er hr. Bjørn Elmquists og hr. Torben Lunds tillid til, at Dansk Flygtningehjælp nok skal klare at få asylansøgere til at oplyse, hvad det er, de har været ude for, før der bliver truffet afgørelser. Jeg synes ikke, det er så enkelt. Selv gode venner, som asylansøgere har fået i Danmark, har været lang tid om og har ført mange samtaler med asylansøgerne, før disse har været i stand til at fortælle, hvad det er, de har oplevet med tortur af dem selv og med henrettelse af familie og venner.

Hvis man virkelig skal have tillid til, at i hvert fald Dansk Flygtningehjælp kan få disse oplysninger frem i den videre procedure, må man også have det sådan, at Dansk Flygtningehjælp kan afsætte meget lang tid til at tale med dem. Det har taget meget lang tid for mange af de venner, de har fået i Danmark, at få disse forklaringer frem, og naturligvis kan Dansk Flygtningehjælp ikke afsætte ressourcer til at sidde og tale med asylansøgere i flere dage. Derfor er det, som fru Ebba Strange har sagt, sjakren med retssikkerheden, og de 10-15 pct., som vi mener kommer uden at opfylde betingelserne for at

få flygtningestatus, vil ikke være de samme 10 pct. som dem, der bliver afvist.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg synes, det er et meget væsentligt punkt, hr. Lenger her til sidst var inde på, og når nu hr. Kofod-Svendsen skal til at have ordet, kunne jeg jo bede ham tage stilling til det, men også til fortsættelsen, at selv efter samtalerne i Dansk Flygtningehjælp sker det i nogle tilfælde, at det først er i selve flygtningenævnet, de tør åbne sig, efter at de har fået sagførerhjælp.

(Kort bemærkning).

Bjørn Elmquist (V):

Jeg må over for hr. Lenger fastholde min tillid og min betragtning fra før, for vi taler om en temmelig grov sortering. Vi taler om dem, der har åbenbart grundløse ansøgninger, og så taler vi om en restgruppe, som nok vil vise sig at være den største i fremtiden. Men vi taler jo ikke om en detaljeret beskrivelse af et hændelsesforløb, hvordan torturen har fundet sted, hvornår og hvor og alle disse ting, men om en klar fornemmelse af, hvad det er for en baggrund, vedkommende kommer fra, hvilke aktiviteter vedkommende har haft, og hvilke kniber vedkommende eventuelt er blevet anbragt i. Og her har jeg fuld tillid til, at både direktoratets folk og Flygtningehjælpens repræsentanter nok skal kunne fornemme, hvad der er.

(Kort bemærkning).

Lenger (VS):

Det er ikke et spørgsmål om tillid, det er et spørgsmål om evner og nærmest om overnaturlige evner, og selv om jeg betragter mig selv som uhyre positiv over for de asylansøgere, der kommer, vil jeg heller ikke påtage mig på en relativt kort tid at få en asylansøger til at fortælle om de oplevelser, han har været ude for. Det kræver, at man virkelig vinder den pågældendes tillid. Og at der er tale om en grovsortering, vil jeg heller ikke acceptere, for det, der sker, er, at asylansøgeren for at blive fri for at tale om disse ubehagelige oplevelser, som han har været igennem, siger det, der er lettest at sige i den fa-

[Lenger]

se: jeg kommer for at søge bolig, arbejde eller uddannelse, hvilket selvfølgelig ikke er nok til at få flygtningestatus, men det er det, som man altså kan klare at sige i denne første fase, og det fører selvfølgelig til en afvisning. Men når den så sker allerede på det grundlag, bliver der ikke nogen mulighed for, at fejlen kan rettes senere, ved at flygtningene får tillid til nogle venner gennem et meget langt opbygningsarbejde, ved at de opholder sig her i landet. Det er derfor, jeg mener, at det ikke er et spørgsmål om, hvorvidt man har tillid til Dansk Flygtningehjælp eller ej. Jeg har rimelig stor tillid til Dansk Flygtningehjælp, men selv med denne tillid, vil jeg sætte et spørgsmålstegn også ved Dansk Flygtningehjælps evner, fordi de evner, der stilles krav om i denne situation, er overnaturlige evner.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil gerne gentage, at jeg har stor respekt for hr. Bjørn Elmquist, når han udtaler sig på baggrund af viden, men det gør han ikke i denne sag. Hr. Bjørn Elmquist sagde, at han har fuld tillid til såvel direktoratet som Dansk Flygtningehjælp. Jeg vil håbe, at hr. Bjørn Elmquist får tid til at læse afhandlingen af den mand, der har været formand for Dansk Flygtningehjælp, som har siddet i det udvalg, som afgav betænkningen om, at vi skulle have en ny udlændingelov i Danmark, og som siden oprettelsen af flygtninge-nævnet har siddet i dette, nemlig hr. Gammeltoft-Hansen. Meget ofte kommer der fra direktoratet ufuldstændige oplysninger om sagerne. Det har altså ikke kunnet opfatte det. Dansk Flygtningehjælp kan ikke i alle tilfælde opdage det. Undertiden sker det, at det først er i selve flygtningenævnet, vi opdager, at vi her står over for én, der fremfor andre fortjener asyl. Og jeg stoler som sagt i disse sager betydelig mere på hr. Gammeltoft-Hansen end på hr. Bjørn Elmquist.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Det er lidt synd for Gammeltoft-Hansen. Men jeg er nødt til så endnu en gang at beskæftige mig med det, fordi hr. Bernhard Baunsgaard evindeligt bliver ved med at dra-

ge hr. Gammeltoft-Hansens afhandling ind. Når nu hr. Bernhard Baunsgaard har den store tillid til hr. Gammeltoft-Hansen, som jeg bestemt også har, hvorfor vil hr. Bernhard Baunsgaard så ikke anerkende, at hr. Gammeltoft-Hansen rent faktisk foreslår, at man kunne lave en en-instansprocedure i forbindelse med de åbenbart grundløse sager? Havde det ikke været rimeligt og retfærdigt at pege på, at det foreslår hr. Gammeltoft-Hansen faktisk også?

Så vil jeg yderligere sige, at når man hører hr. Bernhard Baunsgaard og i øvrigt også hr. Lenger, så får man det indtryk, at det er medarbejderne i Dansk Flygtningehjælp, der skal sidde og afgøre asylsagen i forbindelse med deres samtale med asylansøgeren. Det eneste, Flygtningehjælpens repræsentant skal, er at vurdere, om der kan være usikkerhed om, hvorvidt en sag er åbenbart grundløs, og hvis repræsentanten er det mindste usikker med hensyn til, om sagen er åbenbart grundløs, kan vedkommende meddele som sin vejledning til direktoratet, at i den sag bør man ikke afskære ankeadgang. Det er det, der skal tages stilling til. Det er jo ikke en stillingtagen til hele sagen, der skal foregå i den hurtigere procedure i forbindelse med de åbenbart grundløse sager.

(Kort bemærkning):

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg skal vist af hensyn til socialdemokrater, der synes at være meget tungnemme i denne sag, gentage, at ud over at foreslå et indgreb i retssikkerheden kommer hr. Gammeltoft-Hansen med en række forslag, der vil gøre det hurtigere at behandle en asylsag. Hr. Gammeltoft-Hansen har foreslået indgrebet i retssikkerheden som et af de midler, der kan gøre, at det går hurtigt. Det har jeg sagt, hver eneste gang vi har været inde på dette spørgsmål.

Med hensyn til min vurdering af hr. Gammeltoft-Hansen vil jeg gerne sige, at hr. Gammeltoft-Hansen har gennemgået direktoratets praksis. Mig bekendt er han det menneske her i landet, der har de bedste forudsætninger for at gennemgå praksis i direktoratet. Han har siddet i flygtningenævnet, og han har behandlet en række sager, som er kommet fra direktoratet. Jeg har stor respekt for hr. Gammeltoft-Hansens behandling af

[Bernhard Baunsgaard]

praksis. Men jeg deler aldeles ikke hr. Gammeltoft-Hansens skøn, når det gælder indgreb i retssikkerheden. Hr. Gammeltoft-Hansen citerer mig fra diskussionen om flygtningeloven. Hr. Gammeltoft-Hansen siger, at i betragtning af de erfaringer, der er gjort, fordi bl.a. det radikale venstre sagde, at vi må have en bedre retssikkerhed, vil han ikke mere foreslå sit eget meget kraftige indgreb, nu vil han nøjes med et mindre indgreb. Men jeg tror ikke, man opbygger en retssikkerhed, hvis retsgarantien ikke er hel og udelelig, så er det ingen retsstat.

(Kort bemærkning).

Torben Lund (S):

Hr. Bernhard Baunsgaard siger nu, at jeg er usædvanlig tungnem, og det kan godt være, men så må hr. Bernhard Baunsgaard midlertidigt have været tunghør, for jeg har rent faktisk to gange heroppe fra talerstolen, både i mit første indlæg og i en senere runde, nævnt, at vi meget gerne vil være med til at se på den administrative procedure, og her har vi naturligvis haft tankerne henvendt på de bemærkninger, Gammeltoft-Hansen gør i sit indlæg, sammen med alle de andre ting.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det glæder mig naturligvis, men det hjælper jo ikke på indgrebet i retssikkerheden. Hr. Ole Espersen sagde før til mig, at han havde henvendt sig og spurgt, om jeg ville være med til indgreb i retssikkerheden, og så snart han konstaterede, at det ville jeg ikke, så var der ikke mere at tale om. Nej, men det er vel her, forskellen mellem socialdemokratiet og det radikale venstre er. Vi tror på, at individet skal beskyttes, og at retssikkerheden er ukrænkelig. Det er ingen retsstat, hvis retssikkerheden ikke er ukrænkelig.

Kofod-Svendsen (KrF):

Fru Ebba Strange var i sit indlæg i anden omgang inde på, at nu var man ved at forlade den humane flygtningepolitik. Det vil jeg bestride. Vi har ikke på noget tidspunkt ønsket en anden flygtningepolitik, som skulle gå ud på, at det nu var et spørgsmål om at holde flygtningene ude fra Danmark, for det

må jo være det, der ligger i, at man ikke længere vil stå for en human flygtningepolitik.

Derimod er der én ting, der har gjort indtryk på mig, og det er, når professor Gammeltoft-Hansen udtrykkeligt fastslår, at man i øjeblikket ødelægger retsenheden, at der er stor risiko for en uensartet afgørelse, når man har flere afdelinger under flygtninge-nævnet, og at to sager, som faktisk er ens, kan blive afgjort forskelligt, fordi de er behandlet i hver sit nævn. Det mener jeg er en sag, som man virkelig må tage alvorligt, også når man lægger vægt på retssikkerheden, og da må jeg så konstatere, at hr. Bernhard Baunsgaard er uenig med både Dansk Flygtningehjælp og hr. Gammeltoft-Hansen i forståelsen af, hvad retssikkerhed er. Det kan jo ikke være sådan, at der er nogle, der står for retssikkerheden, og alle vi andre har helt forladt den. Der må være forskellige definitioner, og her føler jeg mig på helt sikker og tryk grund, når jeg er på linje med professor Gammeltoft-Hansen og Dansk Flygtningehjælp.

Og så var der nogen debat om dette papir fra professor Gammeltoft-Hansens side, hvor jeg kan konstatere, at tre partier, nemlig de radikale, SF og VS, alle har anvendt dette papir, alle har haft dette papir til deres rådighed. At der åbentbart er én af ordførerne, som ikke har brugt det, selv om det har været til rådighed, er en anden sag. Men de tre partier har haft papiret til deres rådighed, og det var også det, jeg fastslog i mit første indlæg.

Så spurgte hr. Bernhard Baunsgaard mig, om jeg var sikker på, at direktoratet og Dansk Flygtningehjælp virkelig fik de relevante oplysninger ved den behandling, som vil ske ved adskilte undersøgelser, først i direktoratet og bagefter i Flygtningehjælpen. Den garanti kan jeg ikke give, men jeg tror heller ikke, at hr. Bernhard Baunsgaard kan give den garanti for flygtningenævnet. Også når det gælder flygtningenævnet, kan man spørge: kan vi 100 pct. garantere, at flygtningenævnet efter den gældende praksis virkelig får alle oplysninger frem? Jeg tror ikke, en 100 pct.s garanti kan gives, om man så havde 1, 2, 3 eller 4 instanser. Men når både Flygtningehjælpen og hr. Gammeltoft-Hansen, som har arbejdet så meget med dette, ud fra en samlet vurdering understreger, at dette er

[Kofod-Svendsen]

det mest retssikre, vi kan lægge frem, er jeg helt tryk.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg håber virkelig, at vi kan komme til at drøfte, hvorvidt retsenheden er i fare. Vi har jo flere landsretter i Danmark, vi har mange underretter, og så har vi en højesteret, der i tilfælde af tvivl afgør det hele. Jeg vil gerne være med til at drøfte, om vi kan sikre retsenheden, sådan at vi ikke behøver at foretage indgreb i retssikkerheden. Jeg mener, der må være en udvej for det.

Så spurgte hr. Kofod-Svendsen, om det var muligt for flygtningenævnet at garantere, at der aldrig skete fejltagelser. Nej, her er jeg også enig med hr. Gammeltoft-Hansen, der siger, at det kan ingen garantere, der vil være nogle tragiske fejltagelser, men hr. Gammeltoft-Hansen siger rigtignok også, at det er klart, at de bliver færre, når vi giver mulighed for appel til flygtningenævnet, og det er den, han afskærer sig fra nu. Skal vi ikke gøre tingene så godt som muligt? Forskellen mellem mig og hr. Gammeltoft-Hansen er, at hr. Gammeltoft-Hansen skønner, at man kan foretage indgreb i retssikkerheden, og det skønner jeg ikke, ikke med bevarelse af retsstaten.

(Kort bemærkning).

Ebba Strange (SF):

Det var et meget væsentligt indhold i vores drøftelser i foråret 1985. Da hele folketinget undtagen fremskridtspartiet i stor enighed gennemførte ændringerne i udlændingeloven, var der en stor diskussion om, hvorvidt vi med den opdeling af flygtningenævnet i flere afdelinger, som vi foretog, kunne bevare retsenheden. Vi drog parallellen til de forskellige landsretsafdelinger, vi har, vi fandt frem til en form, hvor vi opererede med én formand og flere næstformænd, og vi gik ud fra – det var en af forudsætningerne, der indgik i vores drøftelser – at der skulle være en koordinering mellem formanden og næstformændene, og på den baggrund turde vi lave det, vi lavede.

Jeg mener, at det må være svært for hr. Kofod-Svendsen i dag at vurdere, om det har skadet retsenheden, at vi har lavet de forskel-

lige afdelinger. Det forudsætter vel, at vi har et materiale, der belyser, på hvilken måde de forskellige afdelinger behandler sagerne. Men jeg synes da, det var en interessant bemærkning, hr. Bernhard Baunsgaard kom med. Skal vi til at oprette en slags højesteret for disse sager også, vil SF meget gerne være med til at drøfte det, men det underer mig, at hr. Kofod-Svendsen drager denne problematik ind i vores diskussion i dag, for jeg kan ikke se, at det, som forligspartierne, regeringen og socialdemokratiet nu har lavet, på nogen måde giver en større retsenhed end den, der eksisterede, før dette forslag kom på bordet. Tværtimod får vi nu endnu flere forskellige måder, vi kan behandle disse sager på.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendsen (KrF):

Udgangspunktet for det, jeg har sagt, er, at der er langt flere sager at behandle i dag end for to år siden, og da er det helt rigtigt, som fru Ebba Strange var inde på, at under forårets drøftelser var vi meget inde på, om vi ikke bare kunne have stadig flere nævn for at komme denne sagspukkel til livs. Her har jeg så citeret, hvad både professor Gammeltoft-Hansen og også formanden og næstformændene for nævnet har sagt – det har for øvrigt også hr. Bent Østergaard været inde på i en artikel i Berlingske Tidende – at den vej ikke er farbar. Man kan ikke bare oprette stadig flere nævn for at få løst den store reelle pukkel, som vi nu engang har. Tværtimod har de, som har arbejdet mest intenst med det, allerede advaret imod at have så mange nævn, som vi har nu, fordi det skaber ganske store problemer. Det var ikke min egen vurdering. Jeg citerede, hvad de, der udtrykkelig har arbejdet med sagerne, er kommet frem til, og på baggrund af det har jeg, bl.a. inspireret af det, professor Gammeltoft-Hansen har lagt frem, prøvet at se på, om der er en anden vej at gå for at få en hurtigere behandling af sagerne. Det er baggrunden for det forslag, som foreligger her.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg synes, at det så også burde have været anført vedrørende hr. Gammeltoft-Hansens

[Bernhard Baunsgaard]

indstilling om retsenheden, at han peger på, at det faktisk ville være muligt altid at forlange principielle sager op til afgørelse i det store nævn, 7 mands nævnet, og så kunne de små 3 mands udvalg på baggrund af den afgørelse, der var truffet i disse principielle sager, handle. Så havde man retsenheden. Det er den vej, hr. Gammeltoft-Hansen peger på for at bevare retsenheden. Den synes jeg at vi skulle drøfte meget alvorligt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Hr. Torben Lund sagde før, at det var synd for hr. Gammeltoft-Hansen. Jeg synes, det er synd for hr. Bernhard Baunsgaard, og efterhånden synes jeg, det er synd for os alle sammen, at vi skal blive ved med denne debat. Den fører ikke videre. Der sker ikke noget nyt i sagen, og hvis hr. Bernhard Baunsgaard er så utilfreds, som han åbenbart er, synes jeg, det ville være en god idé at fremføre de småting, som det jo vitterlig er, og så eventuelt indkalde hr. Gammeltoft-Hansen til et møde i retsudvalget, som hr. Bernhard Baunsgaard jo er medlem af, så slipper jeg i det mindste for at høre på det, for dér har jeg ingen medlemsplads.

(Kort bemærkning).

Bernhard Baunsgaard (RV):

Det er småting at drøfte indgreb i retssikkerheden! Det synes jeg skal have lov til at stå.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Det kan faktisk godt være deprimerende for et medlem af fremskridtspartiet at høre om indgreb i retssikkerheden. Jeg kunne henviser til andre tilfælde, som ikke kommer denne debat ved, hvor jeg også mangler nogle hensyn til retssikkerheden i Danmark, men det er en helt anden historie.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen, idet de tre sidste sager som tidligere meddelt udgår.

Folketingets næste møde afholdes i dag, fredag den 15. november 1985, kl. 12.35 med følgende dagsorden:

(Se indledningen til næste møde).

Mødet hævet kl. 12.30
